

GRUPA HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA

Konsolidirani financijski izvještaji
na dan 31. prosinca 2008. godine
zajedno s Izvještajem neovisnog revizora

Sadržaj

	<i>Stranica</i>
Odgovornost za financijske izvještaje	1
Izveštaj neovisnog revizora	2-4
Konsolidirani račun dobitka i gubitka HEP Grupe	5
Konsolidirana bilanca HEP Grupe	6-7
Konsolidirani izvještaj o promjenama u glavnici HEP Grupe	8
Konsolidirani izvještaj o novčanom toku HEP Grupe	9-10
Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupe	11 - 86

Odgovornost za financijske izvještaje

Sukladno Zakonu o računovodstvu Republike Hrvatske, Uprava je dužna osigurati da financijski izvještaji za svaku financijsku godinu budu pripremljeni u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI), koje objavljuje Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde, tako da daju istinitu i objektivnu sliku financijskog stanja i rezultata poslovanja Grupe za to razdoblje.

Nakon provedenih istraživanja, Uprava razumno očekuje da Grupa ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Iz navedenog razloga, Uprava i dalje prihvaća načelo nastavka poslovanja pri izradi financijskih izvještaja.

Pri izradi financijskih izvještaja Uprava je odgovorna:

- da se odaberu i potom dosljedno primjenjuju odgovarajuće računovodstvene politike;
- da prosudbe i procjene budu razumne i oprezne;
- da se primjenjuju važeći računovodstveni standardi, a svako materijalno značajno odstupanje obznani i objasni u financijskim izvještajima; te
- da se financijski izvještaji pripreme po načelu nastavka poslovanja, osim ako je neprimjereno pretpostaviti da će Grupa nastaviti svoje poslovne aktivnosti.

Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati financijski položaj Grupe, kao i njegovu usklađenost s hrvatskim Zakonom o računovodstvu. Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Grupe, pa stoga i za poduzimanje razumnih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Potpisao za i u ime Uprave:

Ivan Mravak

Predsjednik Uprave

HEP d.d.

Ulica grada Vukovara 37

10000 Zagreb

Republika Hrvatska

8. svibnja 2009. godine

Izvještaj neovisnog revizora

Vlasnicima Hrvatske elektroprivrede d.d.:

Obavili smo reviziju konsolidiranih financijskih izvještaja HEP Grupe (u nastavku: "Grupa") koji se sastoje od konsolidirane bilance na dan 31. prosinca 2008. godine, konsolidiranog računa dobitaka i gubitaka, konsolidiranog izvještaja o promjenama na glavnici i konsolidiranog izvještaja o novčanom toku za godinu koja je tada završila, te sažetog prikaza značajnih računovodstvenih politika i bilježaka uz financijske izvještaje.

Odgovornost Uprave za financijske izvještaje

Sastavljanje te objektivni prikaz konsolidiranih financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja potpadaju u djelokrug odgovornosti Uprave, a to obuhvaća: ustrojavanje, uspostavljanje i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivni prikaz nekonsolidiranih financijskih izvještaja bez materijalno značajnih pogrešaka u prikazu, bilo kao posljedica prijevare ili pogreške, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika te davanje računovodstvenih procjena primjerenih danim okolnostima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti neovisno mišljenje o konsolidiranim financijskim izvještajima na temelju naše revizije. Reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Navedeni standardi nalažu da postupamo u skladu s etičkim pravilima te da reviziju planiramo i obavimo kako bismo se u razumnoj mjeri uvjerali da nekonsolidirani financijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogreške u prikazu.

Revizija uključuje primjenu postupaka kojima se prikupljaju revizijski dokazi o iznosima i drugim podacima objavljenim u nekonsolidiranim financijskim izvještajima. Odabir postupaka zavisi od prosudbe revizora, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnog pogrešnog prikaza nekonsolidiranih financijskih izvještaja, bilo kao posljedica prijevare ili pogreške. U procjenjivanju rizika, revizor procjenjuje interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje te objektivno prezentiranje nekonsolidiranih financijskih izvještaja kako bi odredio revizijske postupke primjerene danim okolnostima, a ne kako bi izrazio mišljenje o učinkovitosti internih kontrola. Revizija također uključuje i ocjenjivanje primjerenosti računovodstvenih politika koje su primijenjene te značajnih procjena Uprave, kao i prikaza nekonsolidiranih financijskih izvještaja u cjelini.

Uvjereni smo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Izveštaj neovisnog revizora (nastavak)

Značajke koje utječu na revizorsko mišljenje

a) Vrednovanje investicijskih nekretnina po fer vrijednosti

Kao što je navedeno u bilješci 5 uz financijske izvještaje, Grupa je tijekom 2008. godine promijenila računovodstvenu politiku vezano za vrednovanje investicijskog ulaganja u nekretnine iz troškovnog modela u model fer vrijednosti. Sukladno Međunarodnom računovodstvenom standardu 40 „Investicijsko ulaganje“, investicijsko ulaganje u nekretnine se početno priznaje po trošku nabavke, te naknadno vrednovanje može biti po trošku ili fer vrijednosti. Grupa je izvršila fer vrednovanje investicijskog ulaganja u nekretnine, te je prihod od fer vrednovanja u iznosu od 133 milijuna kuna u potpunosti iskazan kroz račun dobiti i gubitka za 2008. godinu, a ne kroz najranije prezentirano razdoblje kako je predviđeno Međunarodnim računovodstvenim standardom 8, koji propisuje da se učinci promjena računovodstvenih politika retroaktivno priznaju u financijskim izvještajima Grupe.

Budući da Grupa promjenu računovodstvene politike nije primijenila retroaktivno, utjecaj promjene fer vrijednosti za 2008. godinu nije procijenjen, te stoga nismo bili u mogućnosti primijeniti revizijske postupke koji bi nam omogućili da kvantificiramo iznos utjecaja promjenjene računovodstvene politike na neto dobiti za godinu zaključno s 31. prosincem 2008. godine, kao ni utjecaj na glavnica za prezentirana razdoblja u ovim financijskim izvještajima.

Mišljenje

Po našem mišljenju, izuzev učinka činjenice navedene u odjeljku a), konsolidirani financijski izvještaji prikazuju objektivno, u svim materijalno značajnim odrednicama, financijski položaj Grupe na dan 31. prosinca 2008. godine, te rezultate njegovog poslovanja i novčane tokove za godinu koja je tada završila u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.

Izvještaj neovisnog revizora (nastavak)

Poseban naglasak

Bez daljnjeg kvalificiranja našeg mišljenja, skrećemo pozornost na bilješku 2 uz financijske izvještaje, koja opisuje računovodstvenu politiku priznavanja prihoda. U lipnju 2008. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je „Odluku o visini tarifnih stavki u tarifnom sustavu za proizvodnju električne energije, s iznimkom za povlaštene kupce, bez visine tarifnih stavki, tarifnom sustavu za prijenos električne energije, bez visine tarifnih stavki, tarifnom sustavu za distribuciju električne energije, bez visine tarifnih stavki i tarifnom sustavu za opskrbu električnom energijom s iznimkom povlaštenih kupaca , bez visine tarifnih stavki“. Grupa primjenjuje navedene tarifne stavke od 01. srpnja 2008. godine.

Deloitte d.o.o.

Branislav Vrtačnik, ovlaštenu revizor

Zagreb, 8. svibnja 2009. godine

Konsolidirani račun dobitka i gubitka HEP Grupe

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

	Bilješke	2008. godina u tisućama kuna	2007. godina u tisućama kuna
Prihod od prodaje električne energije		9.845.219	8.739.188
Prihod od prodaje toplinske energije		476.796	450.941
Prihod od prodaje plina		259.228	235.534
Ostali prihodi iz poslovanja	5	1.308.109	1.389.835
Ukupno poslovni prihodi		11.889.352	10.815.498
Trošak nabave električne energije		(2.995.645)	(2.504.385)
Trošak goriva		(2.827.850)	(2.504.597)
Troškovi osoblja	6	(1.804.925)	(1.645.229)
Trošak amortizacije		(1.654.886)	(1.592.366)
Ostali rashodi iz poslovanja	7	(2.316.767)	(2.364.116)
Ukupno poslovni rashodi		(11.600.073)	(10.610.693)
Dobit iz poslovanja		289.279	204.805
Financijski prihodi	8	114.402	97.930
Financijski rashodi	8	(355.872)	(195.744)
Neto gubitak iz financijskih aktivnosti		(241.470)	(97.814)
Dobit prije oporezivanja		47.809	106.991
Porez na dobit	9	(16.712)	(80.985)
Dobit tekuće godine		31.097	26.006
Pripisivo:			
Vlasniku kapitala		11.655	3.814
Manjinski udio		19.442	22.192
		31.097	26.006

Priložene bilješke sastavni su dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Potpisano u ime Grupe na dan 8. svibnja 2009. godine

Ivan Mravak

Predsjednik Uprave

Darko Dvornik

Član Uprave

Konsolidirana bilanca HEP Grupe

Na dan 31.prosinca 2008. godine

IMOVINA	Bilješka	31.prosinca 2008. u tisućama kuna	31.prosinca 2007. u tisućama kuna
Dugotrajna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	10	23.227.513	22.587.104
Investicije u tijeku	10	3.370.610	3.021.148
Nematerijalna imovina	11	78.650	85.715
Investicijska ulaganja u nekretnine	12	211.074	73.462
Predujmovi za materijalnu imovinu	13	448.642	490.609
Ulaganje u NE Krško	14	1.609.598	1.609.752
Dani dugoročni krediti i depoziti	16	2.416	2.449
Ostala dugotrajna imovina	17	270.875	107.519
Odgođena porezna imovina	9	66.568	62.477
		29.285.946	28.040.235
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	18	1.369.704	1.079.826
Potraživanja od kupaca	19	1.419.114	1.227.288
Ostala kratkotrajna potraživanja	20	366.462	556.322
Novac i novčani ekvivalenti	21	194.213	166.512
		3.349.493	3.029.948
UKUPNA AKTIVA		32.635.439	31.070.183

Priložene bilješke sastavni su dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Potpisano u ime Grupe na dan 8. svibnja 2009. godine

Ivan Mravak

Predsjednik Uprave

Darko Dvornik

Član Uprave

Konsolidirana bilanca HEP Grupe (nastavak)

Na dan 31.prosinca 2008. godine

KAPITAL I OBVEZE	Bilješka	31.prosinca	31.prosinca
		2008. u tisućama kuna	2007. u tisućama kuna
Osnivački kapital	22	19.792.159	19.792.159
Kapitalne rezerve	22	(2.035.890)	(2.035.736)
Zadržana dobit	22	267.155	256.690
Glavnica pripisiva vlasniku		18.023.424	18.013.113
Manjinski udio	15	106.821	122.064
Ukupna glavnica		18.130.245	18.135.177
Obveze po dugoročnim kreditima	23	3.098.473	2.928.740
Dugoročne obveze prema državi	24	62.710	66.061
Dugoročna rezerviranja	26	422.000	511.317
Obveze po vrijednosnim papirima	27	1.197.070	1.196.590
Ostale dugoročne obveze	28	4.369.412	3.792.602
Ukupne dugoročne obveze		9.149.665	8.495.310
Obveze prema dobavljačima		2.609.773	2.579.830
Tekuća dospjeća dugoročnih kredita	23	943.099	612.485
Obveze za kratkoročne kredite	29	1.122.054	905.449
Obveze za poreze i doprinose		130.327	123.987
Obveze za kamate		48.465	42.646
Obveze prema zaposlenima	30	129.831	108.843
Ostale kratkoročne obveze	31	371.980	66.456
Ukupne kratkoročne obveze		5.355.529	4.439.696
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE		32.635.439	31.070.183

Priložene bilješke sastavni su dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Potpisano u ime Grupe na dan 8. svibnja 2009. godine

Ivan Mravak

Predsjednik Uprave

Darko Dvornik

Član Uprave

Konsolidirani izvještaj o promjenama u glavnici HEP Grupe
 Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

	Osnivački kapital	Kapitalne rezerve	Zadržana dobit / preneseni (gubitak)	Udio Matice u glavnici	Manjinski udio	Ukupno glavnica
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Stanje 1.siječnja 2007.	19.792.159	(2.031.587)	252.876	18.013.448	137.670	18.151.118
Manjinski interes	-	-	-	-	(25.008)	(25.008)
Isplata dividende RWE	-	-	-	-	(12.540)	(12.540)
Dobit tekuće godine	-	-	3.814	3.814	22.192	26.006
Tečajne razlike	-	(4.149)	-	(4.149)	(250)	(4.399)
Stanje 31. prosinca 2007.	19.792.159	(2.035.736)	256.690	18.013.113	122.064	18.135.177
Prepravljeno za HROT-e	-	-	(768)	(768)	-	(768)
Odgođena imovina	-	-	(422)	(422)	-	(422)
Manjinski interes	-	-	-	-	(22.192)	(22.192)
Isplata dividende RWE	-	-	-	-	(12.416)	(12.416)
Dobit tekuće godine	-	-	11.655	11.655	19.442	31.097
Tečajne razlike	-	(154)	-	(154)	(77)	(231)
Stanje 31. prosinca 2008.	19.792.159	(2.035.890)	267.155	18.023.424	106.821	18.130.245

Priložene bilješke sastavni su dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Potpisano u ime Grupe na dan 8. svibnja 2009. godine

Ivan Mravak
 Predsjednik Uprave

Darko Dvornik
 Član Uprave

Konsolidirani izvještaj o novčanom toku HEP Grupe

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

	2008.godina u tisućama	2007. godina u tisućama
Novčani tijekovi iz poslovnih aktivnosti		
Dobit tekuće godine	31.097	26.006
Trošak poreza na dobit priznat u dobiti	16.712	80.985
Neto gubitak iz financijskih aktivnosti	241.470	97.814
Odgođena porezna obveza / (imovina)	4.514	(66.563)
(Dobit) / gubitak s temelja derivata	(2.953)	591
Amortizacija dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	1.654.886	1.592.366
Gubici od umanjenja inventara i opreme	14.391	35.744
Inventurni viškovi	(11.933)	-
Povećanje ulaganja u nekretnine	(133.533)	-
Povećanje rezerviranja za sumnjiva potraživanja	(78.024)	(17.878)
Povećanje rezerviranja	(89.317)	(456.515)
<i>Novčani tijek iz poslovnih aktivnosti prije promjena u obrtnom kapitalu</i>	<i>1.647.310</i>	<i>1.292.550</i>
(Povećanje)/ smanjenje potraživanja od kupaca	(113.802)	113.902
Povećanje zaliha	(289.878)	(124.376)
Smanjenje/ (povećanje) ostale kratkotrajne imovine	189.860	(240.636)
Povećanje obveza prema dobavljačima	29.943	868.822
Povećanje / (smanjenje) ostalih kratkoročnih obveza	277.134	(122.352)
Povećanje / (smanjenje) obveza prema zaposlenima	20.988	(76.717)
Povećanje / (smanjenje) poreznih obveza	40.549	(56.974)
Povećanje dugoročnih obveza	584.887	615.737
Novac ostvaren poslovanjem	2.386.991	2.269.956
Plaćeni porez na dobit	(21.226)	(14.423)
NETO NOVAC IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	2.365.765	2.255.533
INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI		
Primici od kamata	8.053	4.150
Dobit povezanih društva	12.039	49.366
Povećanje nekretnina, postrojenja i opreme	(2.644.229)	(3.077.040)
Smanjenje/(povećanje) ostale dugotrajne imovine	(125.293)	14.003
Promjene manjinskog udjela	(15.243)	(15.606)
NETO NOVAC KORIŠTEN U INVESTICIJSKIM AKTIVNOSTIMA	(2.764.673)	(3.025.127)
FINANCIJSKE AKTIVNOSTI		
Otplata kredita	(1.785.511)	(1.921.194)
Plaćene kamate	(223.842)	(173.955)
Primici s temelja novih bankovnih kredita	2.458.690	2.943.647
NETO NOVAC IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	449.337	848.498

Konsolidirani izvještaj o novčanom toku HEP Grupe (nastavak)

Za godinu završenu 31.prosinca 2008. godine

NETO POVEĆANJE NOVCA I NOVČANIH EKVIVALENATA	50.429	78.904
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE	166.512	159.599
Učinak promjene valutnih tečajeva	(22.728)	(71.991)
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA KRAJU GODINE	194.213	166.512

Priložene bilješke sastavni su dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Potpisano u ime Grupe na dan 8. svibnja 2009. godine

Ivan Mravak

Predsjednik Uprave

Darko Dvornik

Član Uprave

1. OPĆENITO

Grupa Hrvatska elektroprivreda Zagreb (u daljnjem tekstu "Grupa") sastoji se od matice Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb (u daljnjem tekstu "HEP") i ovisnih društava navedenih u bilješci 35.

HEP je registriran u Zagrebu, Ulica grada Vukovara 37. Temeljna djelatnost Grupe je proizvodnja, prijenos i distribucija električne energije te kontrola sustava električne energije. Pored navedenih temeljnih djelatnosti HEP se bavi i proizvodnjom i distribucijom toplinske energije putem središnjeg toplinskog sustava u Zagrebu i Osijeku te distribucijom plina u Osijeku i Đakovu.

Sve svoje aktivnosti Grupa temelji na važećim zakonima, propisima i odlukama Vlade Republike Hrvatske.

Grupa je na dan 31. prosinca 2008. godine imala 14.348 zaposlenika (31. prosinca 2007.: 14.269).

Ovi financijski izvještaji izraženi su u hrvatskim kunama budući je to valuta u kojoj je iskazana većina transakcija Grupe.

Zakoni o reguliranju energetske djelatnosti

Hrvatski sabor je 3. prosinca 2004. godine donio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o energiji, Zakon o tržištu električne energije i Zakon o regulaciji energetske djelatnosti.

Ovisna društva i HEP d.d. nastavljaju obavljati zakonom regulirane kao javne usluge; proizvodnju električne energije za tarifne kupce, prijenos električne energije, distribuciju električne energije i opskrbu električnom energijom za tarifne kupce.

Proizvodnja električne energije za povlaštene kupce, opskrba električnom energijom za povlaštene kupce i trgovanje na tržištu energijom obavljaju se kao tržišne djelatnosti.

Opskrba električnom energijom, za kupce kategorije poduzetnici, obavlja se prema pravilima kojima se uređuju tržišni odnosi u kojima energetski subjekti slobodno ugovaraju količinu i cijenu isporučene električne energije. Tarifni kupci opskrbljuju se električnom energijom u sustavu obveze javne usluge po cijenama iz tarifnog sustava za električnu energiju.

1. OPĆENITO (nastavak)

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o energiji iz prosinca 2004. godine određeno je da će Hrvatska energetska regulatorna agencija (HERA) izraditi metodologiju za utvrđivanje tarifnih sustava za različite energetske subjekte u roku dvije godine.

U prosincu 2006. godine HERA je objavila tarifne sustave za regulirane elektroenergetske djelatnosti: Tarifni sustav za proizvodnju električne energije s iznimkom za povlaštene kupce, bez visine tarifnih stavki; Tarifni sustav za prijenos električne energije, bez visine tarifnih stavki; Tarifni sustav za distribuciju električne energije, bez visine tarifnih stavki i Tarifni sustav za opskrbu električnom energijom s iznimkom povlaštenih kupaca, bez visine tarifnih stavki. Grupa je primijenila model u izradi financijskih izvještaja za godinu koja je završila 31. prosinca 2007. godine i za razdoblje siječanj-lipanj 2008. godine.

U lipnju 2008.godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o visini tarifnih stavki u tarifnom sustavu za proizvodnju električne energije, s iznimkom za povlaštene kupce, bez visine tarifnih stavki, tarifnim sustavom za prijenos električne energije, bez visine tarifnih stavki, tarifnom sustavu za distribuciju električne energije, bez visine tarifnih stavki i tarifnom sustavu za opskrbu električnom energijom, s iznimkom povlaštenih kupaca, bez visine tarifnih stavki.

Prema novim zakonskim odredbama HEP je restrukturirao svoje poslovanje osnivanjem zasebnih poduzeća poslovnih subjekata za proizvodnju električne energije, prijenos električne energije, distribuciju električne energije, vođenje energetskog sektora i upravljanje tržištem električne energije koja su započela s poslovanjem 1. srpnja 2002. godine. HEP je uskladio organizaciju Grupe sukladno izmijenjenim zakonima.

Zakon o privatizaciji HEP-a d.d.

Dana 25. ožujka 2002. godine donesen je Zakon o privatizaciji Hrvatske elektroprivrede d.d. Prema odredbama navedenoga zakona, privatizacija HEP-a provest će se prijenosom bez naknade 7% dionica hrvatskim braniteljima, prodajom 7% zaposlenima i ranije zaposlenima, prodajom najmanje 15% dionica u postupku javne ponude prvo hrvatskim državljanima, zatim domaćim i stranim pravnim osobama te prodajom preostalog broja dionica na tržištu kapitala. Do prijema Republike Hrvatske u Europsku uniju Republika Hrvatska zadržava vlasništvo nad 51% dionica HEP-a koje će se nakon toga privatizirati po posebnom zakonu. Privatizacijski proces još nije započeo i HEP je i dalje u 100%-tnom vlasništvu države.

Uprava i direktori

Skupština društva HEP-a d.d.

Skupština društva

Skupština društva se sastoji od članova koji zastupaju interese društva HEP d.d.:

Miljenko Pavlaković,dipl.oec.	Predsjednik Skupštine	Član od 14.veljače 2008. godine
Vladimir Vranković,dipl.ing.	Predsjednik Skupštine	Član od 2004. godine do 14.veljače 2008.

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

1. OPĆENITO (nastavak)

Nadzorni odbor HEP-a d.d.

Članovi nadzornog odbora:

Leo Begović, dipl.ing	Predsjednik	Član od 28.04. 2008. godine
prof. dr. sc. Krešimir Ćosić	Član	Član od 28.04. 2008. godine
Dasenko Baldasari, dipl.ing.	Član	Član od 28.04. 2008. godine
dr. sc. Luciano Delbianco	Član	Član od 28.04.2008. godine
Zdenko Jurčić, dipl.iur.	Član	Član od 28.04. 2008. godine
Slavko Konfic	Član	Član od 28.04. 2008. godine
Jadranko Berlangi, dipl.iur.	Član	Član od 03.06. 2008. godine

Članovi nadzornog odbora u 2007

doc.dr. sc. Željko Tomšić	Predsjednik	Član od 2006. do ožujka 2008.godine
prof. dr. sc. Krešimir Ćosić	Član	Član od 2004.do ožujka 2008. godine
Dasenko Baldasari, dipl.ing.	Član	Član od 2004. do ožujka 2008.godine
dr. sc. Luciano Delbianco	Član	Član od 2004. do ožujka 2008.godine
Zdenko Jurčić, dipl.iur.	Član	Član od 2004. do ožujka 2008.godine
Franc Ferenčak, ing.	Član	Član od 2004. do ožujka 2008.godine

Članovi Uprave:

mr. sc. Ivan Mravak	Predsjednik	Član od 2004. godine
Željko Kljaković-Gašpić, dipl.ing.	Član Uprave	Član od 01.03.2008. godine
dr.sc. Darko Dvornik	Član Uprave	Član od 01.03. 2008. godine
Stjepan Tvrđinić, dipl.ing.	Član Uprave	Član od 18.03. 2008. godine
doc.dr. sc. Željko Tomšić	Član uprave	Član od 29.04. 2008. godine
Nikola Rukavina, dipl.ing.	Član uprave	Član od 29.04. 2008. godine

Članovi uprave u 2007 godini

Ante Despot, dipl.ing.	Član Uprave	Član od 2004. godine do 29.02.2008.
mr. sc. Ivica Toljan	Član Uprave	Član od 2004. godine do 29.02.2008.
Ivo Čović, dipl.ing.	Član Uprave	Član od 2004. godine do 29.02.2008.
mr. sc. Kažimir Vrankić	Član Uprave	Član od 2004. godine do 29.02.2008.
mr.sc.Velimir Lovrić	Član uprave	Član od 2006. godine do 29.02.2008.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Sažetak najvažnijih računovodstvenih politika, koje su dosljedno primjenjivane u tekućoj godini i prethodnim godinama, obrazložene su dolje.

Prezentacija financijskih izvještaja

Financijski izvještaji sastavljeni su sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja ("MSFI") koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde.

Financijski izvještaji su pripremljeni po načelu povijesnog troška, izuzev određene dugotrajne imovine i određenih financijskih instrumenata koji su iskazani u revaloriziranim iznosima. Financijski izvještaji prezentirani su u tisućama hrvatskih kuna ('000 hrk), s obzirom da je to valuta u kojoj je iskazana većina poslovnih događaja Društva.

Financijski izvještaji sastavljeni su po načelu nastanka događaja pod pretpostavkom neograničenog nastavka poslovanja.

Osnove računovodstva

Grupa vodi računovodstvene evidencije na hrvatskom jeziku, u kunama i u skladu s hrvatskim zakonskim propisima i računovodstvenim načelima te praksom koje se pridržavaju poduzeća u Hrvatskoj. Računovodstvene evidencije ovisnih društava u Hrvatskoj i u inozemstvu vode se sukladno važećim propisima dotičnih zemalja.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja

Standardi i tumačenja koji su na snazi za tekuće razdoblje

Društvo je 2007. godine usvojilo MSFI 7 „Financijski instrumenti: objavljivanje”, koji je na snazi za godišnja izvještajna razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2007. godine, te posljedične izmjene i dopune MRS-a 1 „Prezentiranje financijskih izvještaja”.

Utjecaj usvajanja MSFI-ja 7 i izmijenjenog MRS-a 1 odrazio se kroz objavljivanje većeg broja podataka u financijskim izvještajima o financijskim instrumentima i upravljanju kapitalom Društva.

Osam tumačenja koja je izdao Odbor za tumačenje Međunarodnog financijskog izvještavanja (izvorno International Financial Reporting Interpretations Committee – IFRIC) su na snazi za tekuće razdoblje, i to: IFRIC 7 „Primjena pristupa prepravljavanja po MRS-u 29 ”Financijsko izvještavanje u hiperinflacijskim gospodarstvima”, IFRIC 8 „Djelokrug MSFI-ja 2”, IFRIC 9 „Ponovna procjena ugrađenih derivativa”, IFRIC 10 „Financijsko izvještavanje o razdobljima unutar godine i umanjenje vrijednosti” i IFRIC 11 „MSFI 2: transakcije dionicama grupe i trezorskim dionicama” - na snazi za godišnja izvještajna razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. ožujka 2007, zatim IFRIC 12 „Sporazumi o koncesijama za usluge, na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2008., IFRIC 14 „Limit na sredstva iz definiranih planova, minimalna potrebna sredstva financiranja i njihova interakcija“, na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2008. te IFRIC 13 „Planovi očuvanja lojalnosti kupaca“, na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2008. godine.

Usvajanjem spomenutih tumačenja nije došlo do promjena računovodstvenih politika Društva.

Standardi i tumačenja koji još nisu usvojeni

Na dan izdavanja ovih financijskih izvještaja, sljedeći standardi i tumačenja standarda su objavljeni i nisu još u upotrebi:

MSFI 2	Isplata po osnovu dionica – izmjene koje se tiču uvjeta stjecanja prava i otkazivanje	Razdoblja koja počinju 1. siječnja 2009. ili nakon toga
MSFI 3	Poslovne kombinacije – cjelovita revizija primjene metoda kupnje	Razdoblja koja počinju 1. srpnja 2009. ili nakon toga
MSFI 5	Imovina sredstva namijenjena prodaji i prestanak poslovanja– izmjene nastale kao rezultat godišnjih poboljšavanja - svibanj 2008. godine	Razdoblja koja počinju 1. srpnja 2009. ili nakon toga
MSFI 8	Operativni segmenti	Razdoblja koja počinju 1. siječnja 2009. ili nakon toga
MRS 1	Prezentacija financijskih izvještaja – cjelovita revizija koja sadrži zahtjev za izvještaj o cjelovitom razdoblju	Razdoblja koja počinju 1. siječnja 2009. ili nakon toga
MRS 1	Prezentacija financijskih izvještaja – izmjene koje se tiču objavljivanja povrativih instrumenata i obaveza nastalih po osnovi likvidacije	Razdoblja koja počinju 1. siječnja 2009. ili nakon toga

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (nastavak)

MRS 1	Prezentacija financijskih izvještaja – izmjene nastale kao rezultat godišnjih poboljšavanja - svibanj 2008. godine	Razdoblja koja počinju 1. siječnja 2009. ili nakon toga
MRS 16	Nekretnine, postrojenja i oprema – izmjene nastale kao rezultat godišnjih poboljšavanja - svibanj 2008. godine	Razdoblja koja počinju 1. siječnja 2009. ili nakon toga
MRS 19	Primanja zaposlenih – izmjene nastale kao rezultat godišnjih poboljšavanja - svibanj 2008. godine	Razdoblja koja počinju 1. siječnja 2009. ili nakon toga
MRS 20	Računovodstveni tretman državnih donacija i objavljivanje državne pomoći – izmjene nastale kao rezultat godišnjih poboljšavanja – svibanj 2008. godine	Razdoblja koja počinju 1. siječnja 2009. ili nakon toga
MRS 23	Troškovi posudbe – cjelovita revizija s ciljem zabrane trenutnog priznavanja kao trošak	Razdoblja koja počinju 1. siječnja 2009. ili nakon toga
MRS 23	Troškovi pozajmica – izmjene nastale kao rezultat godišnjih poboljšavanja - svibanj 2008. godine	Razdoblja koja počinju 1. siječnja 2009. ili nakon toga
MRS 27	Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji – izmjena koja se odnosi na trošak investiranja kod prve primjene MSFI	Razdoblja koja počinju 1. siječnja 2009. ili nakon toga
MRS 27	Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji – izmjene nastale kao rezultat godišnjih poboljšavanja - svibanj 2008. godine	Razdoblja koja počinju 1. siječnja 2009. ili nakon toga
MRS 28	Ulaganja u pridružena društva – naknadne izmjene proistekle iz izmjena u MSFI 3	Razdoblja koja počinju 1. srpnja 2009. ili nakon toga
MRS 28	Ulaganja u pridružena društva – Izmjene nastale kao rezultat godišnjih poboljšavanja - svibanj 2008. godine	Razdoblja koja počinju 1. siječnja 2009. ili nakon toga
MRS 29	Financijsko izvještavanje u hiperinflacijskim ekonomijama – Izmjene nastale kao rezultat godišnjih poboljšavanja - svibanj 2008. godine	Razdoblja koja počinju 1. siječnja 2009. ili nakon toga
MRS 31	Udjeli u zajedničkim podhvatima – naknadne izmjene proistekle iz izmjena u MSFI 3	Razdoblja koja počinju 1. srpnja 2009. ili nakon toga
MRS 31	Udjeli u zajedničkim podhvatima – Izmjene nastale kao rezultat godišnjih poboljšavanja - svibanj 2008. godine	Razdoblja koja počinju 1. siječnja 2009. ili nakon toga

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (nastavak)

MRS 32	Financijski instrumenti: Prezentacija – izmjene koje se tiču objavljivanja povrativih instrumenata i obaveza nastalih po osnovi likvidacije	Razdoblja koja počinju 1. siječnja 2009. ili nakon toga
MRS 36	Umanjenje vrijednosti imovine – Izmjene nastale kao rezultat godišnjih poboljšavanja - svibanj 2008. godine	Razdoblja koja počinju 1. siječnja 2009. ili nakon toga
MRS 38	Nematerijalna imovina – Izmjene nastale kao rezultat godišnjih poboljšavanja - svibanj 2008. godine	Razdoblja koja počinju 1. siječnja 2009. ili nakon toga
MRS 39	Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje – Izmjene nastale kao rezultat godišnjih poboljšavanja - svibanj 2008. godine	Razdoblja koja počinju 1. srpnja 2009. ili nakon toga
MRS 39	Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje – Izmjene za odgovarajuće heading stavke	Razdoblja koja počinju 1. srpnja 2009. ili nakon toga
MRS 40	Ulaganje u nekretnine – Izmjene nastale kao rezultat godišnjih poboljšavanja - svibanj 2008. godine	Razdoblja koja počinju 1. siječnja 2009. ili nakon toga
IAS 41	Poljoprivreda – Izmjene nastale kao rezultat godišnjih poboljšavanja - svibanj 2008. godine	Razdoblja koja počinju 1. srpnja 2009. ili nakon toga
IFRIC 15	Ugovori o izgradnji nekretnina	Razdoblja koja počinju 1. siječnja 2009. ili nakon toga

Uprava Društva predviđa da će svi prethodno navedeni standardi i tumačenja biti usvojeni u financijskim izvještajima Društva za godine koje počinju 1. siječnja 2009. godine i da usvajanje spomenutih standarda i tumačenja u budućim razdobljima neće značajno utjecati na financijske izvještaje Društva osim MRSa 31 koji se odnosi na zajedničke podhvate.

Uprava Društva je usvojila MRS 23 (alternativnu metodu) u prijašnjim razdobljima te će i dalje nastaviti kapitalizirati kamate.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Osnova financijskih izvještaja Grupe

Financijski izvještaji Grupe predstavljaju zbir imovine, obveza, kapitala i rezervi te rezultate poslovanja dijelova koje čine Društvo za završeno razdoblje. Sva interna stanja i interne poslovne promjene su eliminirane.

Principi i metode konsolidacije

Konsolidirani financijski izvještaji sastoje se od financijskih izvještaja Društva i subjekata koje HEP kontrolira – njegovih ovisnih društava. Ovisna društva u sastavu Grupe navedena su u bilješki 35. HEP ima kontrolu nad onim društvima u kojima ima moć upravljanja financijskim i poslovnim politikama društva u kojem ima svoj ulog na način da ostvari koristi iz aktivnosti toga društva.

Rezultati povezanih društava koja su stečena ili otuđena tijekom godine uključuju se u konsolidirani račun dobiti i gubitka od datuma stjecanja, odnosno do stvarnog datuma otuđenja.

Po potrebi su obavljena usklađenja u financijskim izvještajima povezanih društava kako bi se njihove računovodstvene politike uskladile s onima koje koriste drugi članovi Grupe.

Sve značajne transakcije i stanja između društava članova Grupe eliminirani su prilikom konsolidacije.

Manjinski udjeli u neto imovini konsolidiranih ovisnih društava u ovim su financijskim izvještajima prikazani odvojeno od udjela Grupe u njima. Manjinski udjeli obuhvaćaju iznos udjela na dan poslovnog spajanja i manjinski udio u promjenama glavnice od datuma poslovnog spajanja. Gubici povezani s manjinskim udjelom u glavnici ovisnog društva raspoređuju se na udio Grupe u onoj mjeri u kojoj manjina ima obvezu i sposobna je provesti dodatna ulaganja kako bi pokrila gubitke.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Ulaganja u pridružena društva

Pridruženo društvo je subjekt u kojem Grupa ima značajan utjecaj, ali u kojem nema kontrolu niti zajedničku kontrolu. Značajan utjecaj znači sudjelovanje u donošenju financijskih i operativnih odluka u pridruženom društvu, ali ne znači kontrolu ili zajedničku kontrolu nad financijskim ili operativnim politikama.

Rezultati, imovina i obveze pridruženog društva iskazani su u ovim konsolidiranim financijskim izvještajima metodom udjela, izuzev ulaganja u pridružena Društva namijenjena prodaji koja se obračunavaju sukladno MSFI-iju 5 "Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja". Ulaganja u pridružena društva iskazuju se u konsolidiranoj bilanci po trošku ulaganja usklađenom za promjene udjela Grupe u neto imovini pridruženog društva nakon stjecanja te se ispravljaju za svako eventualno umanjenje vrijednosti pojedinačnog ulaganja. Gubici nekog pridruženog društva iznad udjela Grupe u tom pridruženom društvu (koje uključuje sve dugoročne udjele koji u suštini sačinjavaju neto ulaganje Grupe u pridruženo društvo) se ne priznaju osim ako je nastala zakonska ili ugovorna obveza ili ako Grupa vrši plaćanje u ime pridruženog društva.

Višak troška stjecanja iznad udjela Grupe u fer vrijednosti prepoznatljive imovine, obveza i potencijalnih obveza pridruženog društva na datum stjecanja priznaje se kao goodwill. Goodwill je uključen u knjigovodstveni iznos ulaganja i procjenjuje se umanjenje kao dio ulaganja. Svaki manjak troška stjecanja, tj. diskont kod stjecanja, ispod udjela Grupe u neto fer vrijednosti prepoznatljive imovine, obveza i potencijalnih obveza pridruženog društva se izravno priznaje u računu dobiti i gubitka za razdoblje u kojem je došlo do stjecanja.

U slučaju transakcija između člana Grupe i pridruženog društva, dobiti i gubici se eliminiraju do granica interesa Grupe u navedenom pridruženom društvu.

Ulaganja u zajednički upravljana društva

Zajednički upravljana društva su društva u kojima Grupa i druge strane obavljaju gospodarsku djelatnost pod zajedničkom kontrolom, odnosno kad strateške financijske i poslovne odluke zahtijevaju jednoglasni pristanak svih strana koje sudjeluju u kontroli.

Kada članica grupe izravno obavlja gospodarsku djelatnost pod zajedničkom kontrolom, udio Grupe u zajednički kontroliranoj imovini i bilo kojim obavezama koje su nastale zajednički s drugim stranama knjiže se u financijskim izvještajima određene članice i klasificiraju se prema svojoj prirodi. Obaveze i troškovi koji su izravno nastali u vezi s udjelima u zajednički kontroliranoj imovini knjiže se kao razgraničenja. Prihod od prodaje ili korištenja udjela Grupe u zajednički kontroliranoj imovini, te udio Grupe u troškovima zajedničkog ulaganja, knjiži se kada nastupi vjerojatnost da će gospodarska korist u vezi s transakcijama teći prema/od Grupe i kada se njihov iznos može pouzdano utvrditi.

Zajednička ulaganja koja podrazumijevaju osnivanje posebnog društva u kojem svaki od partnera ima udio nazivaju se zajednički upravljana društva. Grupa izvještava o svojim udjelima u zajednički upravljanim društvima primjenom proporcionalne konsolidacije. Udio Grupe u imovini, obavezama, prihodima i troškovima zajednički upravljanih društava povezuje se s odgovarajućim stavkama konsolidiranih financijskih izvještaja stavku po stavku. Kada Grupa ima poslovne transakcije sa zajednički upravljanim društvom, neostvarene dobiti i gubici se eliminiraju do visine udjela Grupe u zajedničkom ulaganju.

2.SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Valuta izvještavanja

Financijski izvještaji Društva pripremljeni su u kunama. Važeći tečaj hrvatske valute na dan 31. prosinca 2008. godine bio je 7,32 kuna za 1 EUR i 5,16 kuna za 1 USD (31. prosinca 2007. godine: 7,33 kune za 1 EUR i 4,99 kuna za 1 USD). Prosječni srednji tečaj HNB u 2008. godini bio je 7,23 kuna za 1 EUR i 4,91 kuna za 1 USD (2007. godini 7,34 kuna za 1 EUR i 5,37 kuna za 1 USD).

Troškovi mirovinskih naknada i ostala primanja zaposlenih

Grupa nema definiranih planova naknada nakon umirovljenja za svoje zaposlenike i management u Hrvatskoj i inozemstvu. Sukladno tome, nema rezerviranja za te troškove.

Prema domaćem zakonodavstvu Grupa ima obvezu plaćanja doprinosa fondovima za mirovinsko i zdravstveno osiguranje. Ova obveza odnosi se na sve zaposlenike na ugovore o radu, a prema njoj poslodavac je dužan plaćati doprinose u određenom postotnom iznosu utvrđenom na temelju bruto plaće.

	2008.
Doprinos za mirovinsko osiguranje	20%
Doprinos za zdravstveno osiguranje	15%
Doprinos za fond za zapošljavanje	1,7%
Ozljede na radu	0,5%

Društva imaju obvezu doprinosa za mirovinsko osiguranje odbiti od bruto plaće zaposlenika.

Doprinosi u ime posloprimca i u ime poslodavca obračunavaju se kao trošak razdoblja u kojem su nastali (vidi bilješku 7).

Grupa zaposlenima isplaćuje jubilarne nagrade i jednokratne otpremnine prilikom umirovljenja. Obveza i troškovi ovih primanja utvrđuju se primjenom metode projekcije kreditne jedinice. Metodom projekcije kreditne jedinice razmatra se svako razdoblje zaposlenja kao osnova za dodatnu jedinicu prava na primanja i svaka se jedinica mjeri zasebno do stvaranja konačne obveze. Obveza za umirovljenje mjeri se po sadašnjoj vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova primjenom diskontne stope koja je slična kamatnoj stopi na visokokvalitetne korporativne obveznice u RH koje kotiraju na tržištu kod kojih su valute i rokovi u skladu s valutama i procijenjenom trajanju obveze za isplatom primanja.

2.SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravak vrijednosti i bilo koji gubitak nastao umanjnjem vrijednosti imovine, osim zemljišta koja se iskazuju po nabavnoj vrijednosti.

Procijenjeni vijek uporabe, ostatak vrijednosti i metode amortizacije se pregledavaju na kraju svake godine sa efektom bilo koje promjene procjene obračunate na osnovi očekivanja.

Osnovna sredstva u uporabi amortiziraju se primjenom linearne metode na slijedećoj osnovi:

Zgrade	2008.
Hidroelektrane (brane i nasipi, zgrade i ostale građevine te popratni objekti)	20 – 50 godina
Termoelektrane (zgrade i ostali građevinski objekti)	33 – 50 godina
Objekti i postrojenja za prijenos i distribuciju električne energije (trafostanice, nadzemni i kabelski vodovi, dispečerski centri i dr.)	20 – 40 godina
Vrelovodi, parovodi i druge građevine za proizvodnju i prijenos toplinske energije	33 godine
Plinovodi	20 - 25 godina
Upravne zgrade	50 godina
Postrojenja i oprema	
Postrojenja u hidroelektranama	10 – 33 godina
Postrojenja u termoelektranama	6 – 25 godina
Postrojenja za prijenos električne energije (električni dio trafostanica i transformatori, električni dio vodova)	15 – 40 godina
Postrojenja za distribuciju električne energije (električni dio trafostanica i transformatori, električni dio vodova, mjerni instrumenti, brojila i druga oprema)	8 – 40 godina
Toplinske stanice, vrelovodi i ostala oprema	15 – 30 godina
Plinomjeri i ostala oprema plinske mreže	5 – 20 godina
Ostala oprema i transportna sredstva	
Informatička tehnologija	5 – 20 godina
Licence za računalni softver	5 godina
Oprema telekomunikacija	5 – 20 godina
Motorna vozila	5 – 8 godina
Uredski namještaj	10 godina

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Društvo je 2008. godine sukladno MRS-u 16 preispitalo vijek trajanja dugotrajne imovine i utvrdilo da ne treba promijeniti vijek trajanja. U 2007. godini imajući u vidu razvoj novih tehnologija, kao i svjetsku praksu procijenjenog vijeka trajanja energetske objekata Društvo je temeljem iskustva, stanja energetske objekata i podataka o pouzdanosti pogona i raspoloživosti energetske postrojenja ustanovilo da je vijek trajanja kanala hidroelektrana, proizvodne oprema elektrana, trafostanica i mreže potrebno produžiti. Skraćenje vijeka trajanja predloženo je kod uredskog namještaja sa 15 na 10 godina.

Početni troškovi nekretnina, postrojenja i opreme sadrže nabavnu cijenu imovine, uključujući carinu i nepovratne poreze i sve izravne troškove dovođenja imovine u uporabno stanje i na mjesto uporabe. Troškovi nastali nakon stavljanja nekretnina, postrojenja i opreme u uporabu terete troškove razdoblja u kojem su nastali, priznaje se na teret računa dobiti i gubitka.

U situacijama gdje je jasno vidljivo da su troškovi rezultirali povećanjem budućih očekivanih ekonomskih koristi, koje će se ostvariti uporabom nekretnina, postrojenja i opreme iznad njenih izvorno procijenjenih mogućnosti, oni se kapitaliziraju kao dodatni trošak nekretnina, postrojenja i opreme. Kapitaliziraju se troškovi periodičnih, unaprijed planiranih većih, značajnijih provjera nužnih za daljnje poslovanje.

Dobit ili gubitak koji proizlazi iz raspolaganja ili povlačenja neke imovine, postrojenja i opreme određuje se kao razlika između prihoda od prodaje i glavnice imovine, te se priznaje u računu dobiti ili gubitka.

Umanjenje vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine

Vrijednost materijalne i nematerijalne imovine se preispituje zbog mogućnosti umanjenja vrijednosti imovine kad događaji ili promijenjene okolnosti ukazuju da knjigovodstvena vrijednost materijalne i nematerijalne imovine možda nije povrativa. U uvjetima kad je iskazani iznos veći od povrativog iznosa, iznos umanjenja se knjiži na teret računa dobitka i gubitka.

Na dan bilance Grupa provjerava knjigovodstvene iznose svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdili postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Grupa procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generira novac a kojoj to sredstvo pripada.

Umanjenje nematerijalne imovine s neodređenim vijekom upotrebe i nematerijalne imovine koja nije u upotrebi procjenjuje se godišnje i kad god postoji indikacija da vrijednost imovine može biti umanjena.

Povrativi iznos je veći iznos uspoređujući neto prodajnu cijenu ili vrijednost imovine u uporabi. Za potrebe procjene vrijednosti u uporabi, procijenjeni budućni novčani tokovi diskontiraju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Neto prodajna cijena jest iznos koji se može dobiti prodajom neke imovine u nepristranoj transakciji umanjen za trošak prodaje, a vrijednost u uporabi sadašnja vrijednost uz diskontnu stopu prije oporezivanja koja odražava trenutačnu tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizika specifičnih za tu imovinu kod budućih novčanih priljeva koji se očekuju od trajne uporabe te imovine i njene prodaje na kraju vijeka uporabe. Povrativi iznos se procjenjuje za pojedinačnu imovinu, a ako to nije moguće, tada za jedinicu koja ostvaruje novčani priljev.

Ako je nadoknadivi iznos nekog sredstva (ili jedinice koja stvara novac) procijenjen na iznos niži od knjigovodstvenog, knjigovodstveni iznos toga sredstva (jedinice koja stvara novac) umanjuje se do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo nije zemljište ili zgrada koje se ne koristi kao investicijska nekretnina, tj. ulaganje u nekretninu iskazano u revaloriziranom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generira novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja generira novac) uslijed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

Nematerijalna imovina

Dugotrajna nematerijalna imovina uključuje patente, zaštitne znakove i licence, a iskazana je po trošku nabave smanjenom za amortizaciju. Amortizira se pravocrtnom metodom u razdoblju od 5 do 20 godina.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Investicijske nekretnine

Investicijska ulaganja u nekretnine, koja se odnose na nekretnine u posjedu radi ostvarivanja zarade od zakupnina i/ili povećanja vrijednosti kapitala, iskazana su po fer vrijednosti, temeljem najbolje procjene Uprave. Fer vrijednost obuhvaća procijenjenu tržišnu cijenu na dan bilance.

Tijekom 2008. godine Grupa je promjenila računovodstvenu politiku za investicijsko ulaganje u imovinu iz modela troška u model fer vrednovanja.

Financijski i poslovni najam

Grupa nema financijskih najмова, te tijekom 2008. i 2007. godine nisu bili zaključeni novi značajni ugovori o poslovnom (operativnom) najmu. Društvo priznaje plaćanje najma prema poslovnom najmu kao rashod na pravocrtnoj osnovi tijekom razdoblja najma osim ako nema druge sustavne osnove koja bolje predstavlja vremenski okvir korisnikove koristi.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Potraživanja od kupaca i predujmovi

Potraživanja od kupaca iskazuju se po fakturiranom iznosu. Povezano društvo HEP Distribucija d.o.o. nakon 1. srpnja 2002. godine obavlja usluge distribucije električne energije, evidenciju i naplatu potraživanja tarifnih kupaca, a HEP Opskrba d.o.o. od 26.02.2003. godine obavlja usluge opskrbe električne energije za povlaštene kupce za račun HEP-a d.d.

Rizik naplate potraživanja od prodaje električne energije snosi HEP d.d. te se temeljem procjene Uprave HEP-a d.d. iskazuje trošak ispravka vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja. Sva potraživanja od subjekata u stečaju kao i utužena potraživanja u cijelosti su otpisana.

Uprava provodi ispravak sumnjivih i spornih potraživanja na temelju pregleda ukupne starosne strukture potraživanja, te na temelju pregleda značajnih, pojedinačnih iznosa uključenih u potraživanja.

Zbog postojanja vjerojatnosti da neka potraživanja neće biti naplaćena kroz duži rok, Društvo temeljem razumne procijene i iskustva stečenog kroz duže razdoblje obavlja vrijednosno usklađenje nenaplaćenih potraživanja tako što ih otpisuje na slijedeći način:

Starost potraživanja	Postotak otpisa
61 – 90 dana	5%
91-120 dana	10%
121-365 dana	20%
preko godinu dana	100%

Potraživanja za koje se vodi sudski spor i potraživanja od kupaca za koje se vodi stečajni postupak (osnovni dug, kamata) otpisuju se u potpunom iznosu, bez obzira na rok potraživanja. Otpis se provodi na teret troškova usklađivanja vrijednosti imovine i u korist ispravka vrijednosti kratkotrajnih potraživanja.

Zalihe

Zalihe sadrže uglavnom materijal i sitni inventar, a iskazane su po nižoj vrijednosti utvrđenoj usporedbom prosječne ponderirane cijene umanjene za ispravak vrijednosti zastarjelih i prekomjernih zaliha, i neto očekivane prodajne vrijednosti. Uprava provodi ispravak vrijednosti zaliha na temelju pojedinačnih iznosa uključenih u zalihe.

Trošak nabave uključuje fakturirani iznos i druge troškove koji su nastali izravno u svezi s dovođenjem zaliha na određenu lokaciju i uporabno stanje.

Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju novac u blagajni i depozite po viđenju te druga kratkoročna likvidna ulaganja koja se mogu trenutno konvertirati u poznate iznose novca i kod kojih je rizik promjene vrijednosti beznačajan.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Troškovi posudbe

Troškovi posudbe koji se mogu izravno pripisati stjecanju, izgradnji ili izradi kvalificiranog sredstva, a to je sredstvo koje nužno iziskuje određeno vrijeme da bi bilo spremno za svoju namjeravanu uporabu ili prodaju, dodaju se trošku navedenog sredstva sve dok sredstvo većim dijelom nije spremno za namjeravanu uporabu ili prodaju. Prihodi od ulaganja zarađeni privremenim ulaganjem namjenskih kreditnih sredstava tijekom njihovog trošenja za kvalificirano sredstvo oduzimaju se od troškova posudbe koji se mogu kapitalizirati.

Svi drugi troškovi posudbe priznaju se u neto dobit ili gubitak razdoblja u kojem su nastali. Kratkoročne posudbe i zajmovi dobavljača se prikazuju po izvorno posuđenom iznosu umanjenom za otplate. Trošak kamata tereti račun dobiti i gubitka u razdoblju na koje se kamata odnosi.

Strane valute

Odvojeni financijski izvještaji svakog subjekta Društva i Grupe prezentirani su u valuti primarnog gospodarskog okružja u kojem subjekt posluje, tzv. u njegovoj funkcijskoj valuti. Rezultati i financijski položaj svakog subjekta unutar Grupe iskazani su u konsolidiranim financijskim izvještajima hrvatskim kunama, (HRK), koja je funkcijska valuta Društva i prezentacijska valuta konsolidiranih financijskih izvještaja.

U financijskim izvještajima pojedinih društava Grupe poslovne promjene izražene u stranim sredstvima plaćanja preračunate su u funkcijsku valutu subjekta po tečaju važećem na dan transakcije. Na svaki datum bilance monetarna aktiva i pasiva izražene u stranoj valuti preračunate su u funkcijsku valutu subjekta po tečaju važećem na kraju godine. Nemonetarne stavke iskazane po fer vrijednosti u stranoj valuti preračunavaju se primjenom tečajeva važećih na dan procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke iskazane u stranoj valuti u visini povijesnog troška se ne preračunavaju.

Tečajne razlike nastale podmirenjem novčanih stavki i njihovim ponovnim preračunavanjem iskazuju se u računu dobiti i gubitka razdoblja. Tečajne razlike nastale preračunavanjem nemonetarne imovine iskazane po fer vrijednosti iskazuju se u računu dobiti i gubitka razdoblja kao financijski trošak, osim tečajnih razlika koje su nastale ponovnim preračunavanjem nemonetarne imovine raspoložive za prodaju kod koje se gubici i dobiti priznaju izravno u glavnici. Kod ove kategorije nenovčanih stavki se svaka dobit, odnosno svaki gubitak nastao preračunavanjem također priznaje izravno u glavnici.

Kod prikaza konsolidiranih financijskih izvještaja, aktiva i pasiva inozemnih dijelova Grupe (zajedno s usporednim iznosima) preračunavaju se u kune po tečaju važećem na dan bilance. Stavke prihoda i rashoda (zajedno s usporednim podacima) preračunavaju se po prosječnom tečaju razdoblja, osim u slučaju značajnih fluktuacija tečaja tijekom razdoblja, kad se primjenjuje tečaj na dan transakcije. Tečajne razlike proizašle iz preračunavanja na kraju godine iskazuju se u okviru Grupe pod rezervama iz preračuna i priznaju se kao dobit, odnosno gubitak razdoblja u razdoblju prodaje stranog subjekta.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Oporezivanje

Porezni rashod s temelja poreza na dobit jest zbirni iznos tekuće porezne obveze i odgođenih poreza.

Tekući porez

Tekuća porezna obveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti razdoblja iskazanoj u računu dobiti i gubitka jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obveza Društva i Grupe izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum bilance.

Odgođeni porez

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obveza ili povrat temeljem razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u financijskim izvještajima i pripadajuće porezne osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti a obračunava se metodom bilančne obveze. Odgođene porezne obveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena porezna imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerojatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju. Odgođene porezne obveze i porezna imovina ne priznaju se po privremenim razlikama koje proizlaze iz goodwilla ili početnim priznavanjem druge imovine i obveza, osim kod poslovnog spajanja, u transakcijama koje ne utječu ni na poreznu niti računovodstvenu dobit.

Odgođene porezne obveze priznaju se na temelju oporezivih privremenih razlika koje nastaju po osnovi ulaganja u ovisna i pridružena društva, odnosno udjela u zajedničkim ulaganjima, osim ako Grupa nije u mogućnosti kontrolirati poništenje privremene razlike i ako je vjerojatno da se privremena razlika neće poništiti u dogledno vrijeme.

Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine preispituje se na svaki datum bilance i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerojatno da će biti raspoloživ dostatan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela porezne imovine.

Odgođeni porez obračunava se po poreznim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u razdoblju u kojem će doći do podmirenja obveze ili realizacije sredstva, temeljenim na poreznim zakonima koji su na snazi ili u postupku donošenja do datuma bilance. Izračun odgođenih poreznih obaveza i imovine održava iznos za koji se očekuje da će nastati obaveza ili povrat, na datum izvještavanja.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Oporezivanje (nastavak)

Tekući i odgođeni porez za razdoblje

Odgođeni porez knjiži se na teret ili u korist računa dobiti i gubitka, osim ako se ne odnosi na stavke koje se knjiže izravno u korist ili na teret glavnice, u tom slučaju se odgođeni porez također iskazuje u okviru glavnice ili kada porez proizlazi iz početnog vođenja računa kod poslovnog spajanja.

U slučaju poslovnog spajanja, porezi se uzimaju u obzir kod izračuna goodwilla ili utvrđivanju viška udjela kupca u neto fer vrijednosti prepoznatljive imovine, obaveza i mogućih obavezama kupca u odnosu na trošak.

Financijska imovina

Ulaganja se priznaju ili prestaju priznavati na datum transakcije kada se kupovina ili prodaja ulaganja odvija prema ugovoru uvjeti kojeg zahtijevaju da se isporuka izvrši u vremenskim okvirima određenog tržišta, a početno se utvrđuje prema fer vrijednosti, bez uračunavanja troškova transakcije, osim za onu financijsku imovinu klasificiranu kao fer vrijednost kroz izračun dobiti ili gubitka, koja se početno izračunava prema fer vrijednosti.

Financijska imovina klasificira se u kategorije imovine “raspoložive za prodaju” i “zajmovi i potraživanja”. Klasifikacija ovisi o vrsti i namjeni financijske imovine a utvrđuje se u vrijeme početnog prepoznavanja.

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamate je način izračunavanja troška amortizacije financijske imovine i raspodjele prihoda od kamata kroz odgovarajuće razdoblje. Stopa efektivne kamate je stopa kojom se diskontiraju budući gotovinski primici kroz očekivano razdoblje trajanja financijske imovine, ili, kraće razdoblje ako je tako primjerenije.

Prihod od instrumenata za osiguranje duga priznaje se na temelju efektivne kamate.

Financijska imovina raspoloživa za prodaju

Dionice koje drži Društvo i Grupa a kojima se trguje na aktivnom tržištu klasificiraju se kao Financijska imovina raspoloživa za prodaju i knjiži se prema fer vrijednosti. Pozitivne ili negativne razlike koje nastaju promjenom fer vrijednosti priznaju se izravno u vrijednosti rezerviranja za ponovnu procjenu ulaganja, uz izuzetak vrijednosnih usklađenja gubitaka, kamata izračunatih prema efektivnoj kamatnoj stopi te pozitivnih i negativnih tečajnih razlika od monetarne imovine, koji se izravno knjiže kao dobit ili gubitak. Ako dođe do prodaje ulaganja ili se provede usklađivanje, kumulativna dobit ili gubitak koji se ranije knjižio kao rezerviranje za ponovnu procjenu vrijednosti ulazi u dobit ili gubitak za to razdoblje.

Kada se utvrdi da Grupa ima pravo primiti te uplate, dividende od prodaje imovine priznaju se kao dobit ili gubitak.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Financijska imovina (nastavak)

Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju izražena u stranoj valuti utvrđuje se u toj valuti i konvertira se prema tečaju na spot tržištu na datum bilance. Promjena fer vrijednosti koja nastane zbog tečajnih razlika a pripisuje se trošku amortizacije imovine knjiži se kao dobit ili gubitak, a ostale razlike priznaju se kao neto imovina. Društvo je na dan 31.prosinca 2008. izvršilo fer vrednovanje dionica Jadranskog naftovoda. Fer vrednovanjem izračunata vrijednost dionice iznosi 2.800 kuna, te je po toj vrijednosti evidentirana u poslovnim knjigama Društva. Fer vrednovanje je napravljeno koristeći projekcije diskontiranih novčanih tijekova sukladno usvojenom planu poslovanja Jadranskog naftovoda za 2009. godinu, te primjenom trendova na temelju povijesnih podataka o poslovanju Jadranskog naftovoda.

Zajmovi i potraživanja

Potraživanja prema kupcima, zajmovi i druga potraživanja s fiksnom ili redovitom otplatom koja ne kotiraju na tržištu novca klasificiraju se kao 'zajmovi i potraživanja'. Zajmovi i potraživanja knjiže se prema amortiziranom trošku korištenjem metode efektivne kamate, umanjeni za eventualno smanjenje vrijednosti. Prihod od kamata priznaje se primjenjujući efektivnu kamatnu stopu, osim za kratkoročna potraživanja u slučaju da priznavanje kamata nije materijalno značajno.

Smanjenje vrijednosti financijske imovine

Pokazatelji smanjenja vrijednosti za financijsku imovinu procjenjuju se na dan izrade svake bilance. Smanjenje vrijednosti financijske imovine provodi se kad god postoje objektivni dokazi da će jedan ili više događaja nakon početnog knjiženja financijske imovine dovesti do promjene očekivanog budućeg novčanog tijeka ulaganja. Za financijsku imovinu knjiženu prema amortiziranom trošku iznos smanjenja vrijednosti predstavlja razliku između knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti procijenjenog budućeg novčanog toka, diskontiran za izvornu efektivnu kamatnu stopu. Knjigovodstvena vrijednost financijske imovine umanjuje se za gubitak uslijed smanjenja vrijednosti izravno za svu financijsku imovinu osim za potraživanja od kupaca, za koje se knjigovodstvena vrijednost umanjuje preko konta za ispravak vrijednosti. Kada potraživanje od kupca nije moguće naplatiti, ono se otpisuje preko konta za ispravak vrijednost potraživanja. Ukoliko dođe do naplate prethodno otpisanih potraživanja ona se knjiže u korist konta za ispravak vrijednosti. Promjene knjigovodstvene vrijednosti konta za ispravak vrijednosti priznaju se u računu dobiti ili gubitka uz iznimku financijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, ukoliko se u narednim razdobljima umanja iznos gubitka zbog smanjenja vrijednosti, a to se smanjenje može objektivno povezati s događajem koji je nastao nakon što je smanjenje vrijednosti proknjiženo, prethodno knjiženi gubitak zbog smanjenja vrijednosti stornira se preko dobiti ili gubitka na način da knjigovodstvena vrijednost ulaganja na dan kada se smanjenje vrijednosti stornira ne prelazi amortiziranu vrijednost koja bi postojala da smanjenje vrijednosti nije knjiženo. Glede vrijednosnica raspoloživih za prodaju, bilo koje povećanje fer vrijednosti koje uslijedi nakon gubitka zbog smanjenja vrijednosti knjiži se izravno na glavnici.

Ulaganja

Ulaganja u nekonsolidirana društva koja nisu materijalno značajna općenito se iskazuju po trošku ulaganja ispravljenom za umanjene vrijednosti.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Financijske obveze

Financijske obveze se klasificiraju kao ostale financijske obveze.

Ostale financijske obveze, uključujući zajmove, se inicijalno računaju kao fer vrijednost, neto iznos transakcijskih troškova.

Ostale financijske obveze kasnije se računaju od amortiziranih troškova uz pomoć metode efektivne kamatne stope s troškovima kamate na osnovi efektivnih prinosa.

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranih troškova financijskih obveza i alociranog troška kamate u obračunskom razdoblju. Efektivna kamatna stopa je stopa koja točno diskontira procjenu budućih isplata u novcu kroz očekivani životni vijek financijske obveze ili, ako je primjereno, u kraćem vremenskom periodu.

Grupa prestaje priznavati financijske obveze samo i isključivo onda kada su obveze plaćene, poništene ili istekle.

Izvedeni financijski instrumenti

Društvo nema izvedenih financijskih instrumenata tijekom 2008. godine kao ni u 2007. godini.

Rezerviranja

Rezerviranje se priznaje samo ako Grupa ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prošlog događaja i ako je vjerojatno da će podmirenje obveze zahtijevati odljev resursa s ekonomskim koristima i ako se pouzdanom procjenom može utvrditi iznos obveze. Rezerviranja se preispituju na svaki datum bilance i usklađuju prema najnovijim najboljim procjenama gdje je učinak vremenske vrijednosti novca značajan, iznos rezerviranja jest sadašnja vrijednost troškova za koje se očekuje da će biti potrebni radi podmirenja obveze. U slučaju diskontiranja, povećanje u rezerviranjima koje odražava protek vremena priznaje se kao trošak kamata.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Korištenje procjena pri sastavljanju financijskih izvještaja

Sastavljanje financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja kako ih je objavio Međunarodni odbor za računovodstvene standarde zahtijeva od uprave da daje procjene i pretpostavke koje utječu na iskazane iznose sredstava, obveza, prihoda i rashoda te objavu potencijalnih obveza. Procjene korištene pri izradi ovih financijskih izvještaja odnose se na primanja zaposlenih, vijek korištenja nekretnina, postrojenja i opreme, iznose vrijednosnih usklađenja imovine, utvrđivanja fer vrijednosti imovine i obveza i procijenjenih troškova uklanjanja imovine. Mogući su događaji u budućnosti koji će uzrokovati promjene u pretpostavkama na temelju kojih su dane procjene, a time i promjene u samim procjenama. Učinak bilo koje promjene u procjeni iskazat će se u financijskim izvještajima kad će ga biti moguće utvrditi.

Priznavanje prihoda

Poslovni prihod se ostvaruje prvenstveno prodajom električne energije kućanstvima te industrijskim i ostalim korisnicima u Republici Hrvatskoj. Ove djelatnosti sačinjavaju glavni prihod od redovitog poslovanja Grupe.

Za razdoblje od srpnja do prosinca 2008. godine priznavanje prihoda temelji se na Odluci Vlade RH o visini tarifnih stavki iz lipnja 2008. godine.

Prihodi od električne energije priznaju se na temelju najbolje procjene Uprave vezano za stvarno utrošenu energiju isporučenu klijentima.

Prihodi od kamata se priznaju po načelu nastanka na temelju podmirene glavnice i po primjenjivoj ugovorenoj kamatnoj stopi.

Segmentalna analiza

Grupa je odabrala da neće u potpunosti objavljivati podatke o poslovanju po segmentima budući da se glavničkim instrumentima Grupe ne trguje na javnim uređenim tržištima.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE I PROCJENE

Kritičke prosudbe kod primjene računovodstvenih procjena

Kod primjene računovodstvenih politika opisanih u bilješki 2, menadžment je izvršio određene prosudbe koje su imale značajan efekt na iznose u financijskim izvještajima (neovisno od onih uključujućih procjena o kojima se radi dolje).

One su detaljno prikazane u pripadajućim bilješkama, međutim najznačajnije prosudbe odnose se na kako slijedi:

Vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme

Kao što je objašnjeno u bilješki 2 gore, Društvo preispituje procijenjeni vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svakog godišnjeg izvještajnog razdoblja.

Fer vrijednost financijske imovine i kamatnog swap-a

Kao što je objašnjeno u bilješki 19., Uprava koristi svoju prosudbu prilikom procjene umanjenja vrijednosti potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja. Uprava vjeruje da je vrijednost kamatnog swap-a približna njegovoj fer vrijednosti kao što je prikazano u bilješki 25.

Opseg rezerviranja za zaštitu okoliša

Propisi, posebno legislativa zaštite okoliša ne specificira točno opseg aktivnosti ili tehnologiju koja se primjenjuje. Menadžment koristi prethodno iskustvo i vlastitu interpretaciju odnosne legislative kada se određuje opseg rezerviranja za zaštitu okoliša i dekomisiju. Na temelju članka 4. stavka 1. Zakona o potvrđivanju Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije o uređenju statusnih i drugih pravnih odnosa vezanih uz ulaganje, iskorištavanje i razgradnju Nuklearne elektrane Krško NN broj 9/2002 Vlada Republike Hrvatske 28.04.2006. godine donijela je uredbu o načinu uplate sredstava za financiranje razgradnje i zbrinjavanja radioaktivnog otpada i iskorištenog nuklearnog goriva Nuklearne elektrane Krško.

Trošak razgradnje termoelektrana predstavlja diskontiranu vrijednost procijenjenog troška razgradnje termoelektrana Grupe.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE I PROCJENE (nastavak)

Kritičke prosudbe kod primjene računovodstvenih procjena (nastavak)

Umanjenje dugotrajne imovine

Kalkulacija umanjenja zahtjeva procjenu vrijednosti u uporabi jedinica koje stvaraju novac. Ta vrijednost je mjerena temeljem projekcije diskontiranog novčanog toka. Najznačajnije varijable za utvrđivanje novčanog toka su diskontirane stope, terminske vrijednosti, vrijeme za koje se rade projekcije novčanog toka, kao i pretpostavke i prosudbe korištene za utvrđivanje novčanih primitaka i izdataka. Društvo nije imalo umanjenja imovine koja bi proizašla iz gore opisanih projekcija.

Društvo je angažiralo neovisnu tvrtku koja je izradila proračun fer vrijednosti NE Krško d.o.o. na dan 31.12.2007. godine. Kod izračuna fer vrijednosti uzete su u obzir sve tehničko-tehnološke i ekonomsko-tržišne osobitosti elektrane. U skladu s navedenim, fer vrijednost predstavlja diskontirani novčani slobodni tok, kao slobodna neto kategorija (razlika prihoda i rashoda) koja pripada ulagačima. Izračunom je utvrđeno da je fer vrijednost NE Krško znatno veća od njegove knjigovodstvene vrijednosti te su ukinuta rezerviranja sa stanjem u bilanci 31.12.2006. godine u iznosu od 263.181 tisuću kuna u korist prihoda tekuće godine.

Raspoloživost oporezujuće dobiti za koji imovina odgođenog poreza može biti priznata

Imovina odgođenog poreza se priznaje za sve neiskorištene porezne gubitke do mjere u kojoj je moguće da će porez na dobit biti raspoloživ za iskorišteni gubitak. Značajne prosudbe su zahtijevane u određivanju iznosa imovine odgođenog poreza koja se može priznati, temeljena na vjerojatnom izračunu vremena i razini buduće oporezive dobiti zajedno sa budućom planiranom strategijom poreza. Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine iznosi 4.514 tisuća kuna za 2008. godinu i (66.563) tisuća kuna za 2007. godine (vidi bilješku 9.).

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE I PROCJENE (nastavak)

Kritičke prosudbe kod primjene računovodstvenih procjena (nastavak)

Aktuarske procjene korištene za izračun naknada za odlazak u mirovinu

Trošak definiranih planiranih naknada su utvrđene koristeći aktuarske procjene. Aktuarske procjene uključuju utvrđivanje pretpostavki o diskontiranim stopama, budućim povećanjima dohotka i smrtnosti ili stopi fluktuacije. Zbog dugoročne prirode tih planova, te procjene su predmet nesigurnosti. Rezerviranja za naknade za mirovine i jubilarne nagrade iznose 245.247 tisuća kuna za 2008. godinu i 230.161 tisuća kuna na 31.12.2007. godinu (vidi bilješku 26.).

Posljedice određenih sudskih sporova

Društvo je strane u brojnim parnicama i postupcima nastalim u uobičajenom obavljanju poslovanja. Management koristi procjenu kada su najvjerojatnije posljedice tih aktivnosti procijenjene i rezerviranja su priznata na konzistentnoj osnovi (vidi bilješku 26.).

Osnovne računovodstvene politike primijenjene u financijskim izvještajima za 2008. godinu u skladu su s politikama primijenjenim u prethodnoj godini, osim ako nije navedeno drukčije.

Fer vrednovanje dionica Janafa i investicijskog ulaganja u nekretnine

Društvo je napravilo fer vrednovanje dionica Jadranskog naftovoda i investicijskog ulaganja u nekretnine tijekom 2008. godine.

Fer vrednovanjem investicijskog ulaganja u nekretnine ostavaren je prihod u iznosu od 133.533 tisuće kuna.

Fer vrednovanjem izračunata vrijednost dionice iznosi 2.800 kuna, te je po toj vrijednosti evidentirana u poslovnim knjigama Društva. Fer vrednovanje je napravljeno koristeći projekcije diskontiranih novčanih tijekova sukladno usvojenom planu poslovanja Jadranskog naftovoda za 2009. godinu, te primjenom trendova na temelju povijesnih podataka o poslovanju Jadranskog naftovoda.

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

4. INFORMACIJE O SEGMENTIMA

Poslovni prihodi Grupe ostvaruju se u jednoj zemljopisnoj regiji – Republici Hrvatskoj.

Izveštajni segmenti Grupe podijeljeni su na sljedeće: električna energija (proizvodnja, prijenos, distribucija i prodaja električne energije), toplinarstvo (distribucija i prodaja toplinske energije) i plin (distribucija i prodaja plina).

Dobit, odnosno gubitak svakog segmenta rezultat je svih prihoda i troškova koji se direktno odnose na određeni segment. Informacije o financijskim prihodima, odnosno rashodima i porezu na dobit nisu iskazane na razini segmenta, jer je osnova za prikazivanje segmenta dobit iz poslovanja.

	Električna energija		Toplinarstvo		Plin		Grupa	
	2008.	2007.	2008.	2007.	2008.	2007.	2008.	2007.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Prihodi	11.082.854	10.057.069	523.387	502.094	283.111	256.335	11.889.352	10.815.498
Rezultat iz poslovanja	460.655	308.142	(181.464)	(101.858)	10.088	(1.479)	289.279	204.805
Financijski rashodi							(241.470)	(97.814)
Porez na dobit							(16.712)	(80.985)
Neto dobit tekuće godine							31.097	26.006

Imovina segmenta sastoji se prvenstveno od nekretnina, postrojenja i opreme, potraživanja, novca i zaliha. Obveze segmenta sastoje se od obveza prema dobavljačima i ostalih obveza. Imovina i obveze koje ne pripadaju segmentima predstavljaju imovinu i obveze koje se ne mogu opravdano rasporediti na poslovne segmente.

Ukupna neraspoređena imovina uključuje ulaganje u NE Krško, dio nekretnina, postrojenja i opreme i neraspoređenu financijsku imovinu. Ukupne neraspoređene obveze uključuju dugoročne kredite, kratkoročne kredite te ostale razne obveze.

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

4. INFORMACIJE O SEGMENTIMA (nastavak)

	Ukupna imovina segmenta		Ukupne obveze segmenta	
	2008. u tisućama kuna	2007. u tisućama kuna	2008. u tisućama kuna	2007. u tisućama kuna
Električna energija	26.972.901	25.865.750	7.420.066	7.047.886
Toplinarstvo	989.017	1.005.080	286.571	278.341
Plin	266.045	272.134	135.871	154.305
Neraspoređeno	4.407.476	3.927.219	6.662.686	5.454.474
Grupa	<u>32.635.439</u>	<u>31.070.183</u>	<u>14.505.194</u>	<u>12.935.006</u>

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

5. OSTALI PRIHODI IZ POSLOVANJA

	2008. godina	2007. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Izvršene usluge	237.689	234.979
Kapitalizirana imovina	182.605	186.125
Prihod od imovine primljene bez naknade	178.208	137.662
Naplaćena rezervirana potraživanja	167.488	62.636
Prihodi od procijene fer vrijednosti investicijskog ulaganja u nekretnine	133.533	-
Zatezne kamate	81.787	54.787
Prihodi od prodaje materijala	67.395	42.343
Prihodi od zakupa kapaciteta za prodaju električne energije	45.955	61.793
Prihodi od tranzita električne energije - inozemstvo	39.837	51.266
Naplaćena otpisana potraživanja	19.334	15.954
Prihodi od opomena kupcima za električnu energiju	14.073	12.004
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezerviranja za otpremnine i jubilarne nagrade	14.038	61.498
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezerviranja – sudski troškovi	12.321	55.838
Inventurni višak dugotrajne imovine	11.933	2.314
Prihod od prodaje materijalne imovine	7.931	29.719
Prihodi temeljem sudskih troškova po tužbama	6.948	6.243
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezerviranja – dekomisija termoelektrana	3.020	43.014
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezerviranja isplata po kolektivnom ugovoru	1.467	15.549
Prihod po osnovi nagodbe o otpisu obveza	1.355	12.764
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezerviranja za usklađenje NEK	-	263.181
Ostalo	81.192	40.166
	1.308.109	1.389.835

Unutar stavke „Naplaćena rezervirana potraživanja“ iskazan je iznos od 151.147 tisuća kuna, koji se odnosi na početno priznavanje po fer vrijednosti dionica Jadranskog naftovoda koje je Grupa primila u svrhu podmirjenja određenih zastarijelih potraživanja (vidi bilješku 17).

U 2008. godini Grupa je promjenila računovodstvenu politiku za investicijsko ulaganje iz modela troška u model fer vrednovanja. Društvo nije primjenilo promjenu računovodstvene politike retroaktivno radi nedostataka informacija o fer vrijednosti nekretnina u ranijim razdobljima.

Fer vrednovanjem investicijskih nekretnina ostvaren je prihod od 133.533 tisuće kuna.

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31.prosinca 2008. godine

6. TROŠKOVI OSOBLJA

	2008. godina	2007. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Neto plaće	1.074.508	984.349
Troškovi poreza i doprinosa	730.417	660.880
	<u>1.804.925</u>	<u>1.645.229</u>

Ukupni troškovi zaposlenika:

	2008. godina	2007. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Bruto plaće	1.804.925	1.645.229
Naknade troškova zaposlenima (bilješka 7)	153.393	145.851
Materijalna prava zaposlenih (bilješka 7)	65.962	112.758
	<u>2.024.280</u>	<u>1.903.838</u>

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

6. TROŠKOVI OSOBLJA (nastavak)

Naknade članovima Uprave i izvršnim direktorima:

	2008. godina u tisućama kuna	2007. godina u tisućama kuna
Bruto plaće	6.416	7.792
Doprinosi za mirovinsko osiguranje	1.400	1.478
Ostala primanja (primici u naravi)	1.082	1.095
	8.898	10.365

Naknade troškova zaposlenima uključuju troškove prijevoza na posao u iznosu od 90.009 tisuće kuna (2007.g.: 80.477 tisuća kuna), dnevnice i putne troškove u iznosu od 26.191 tisuće kuna (2007.g.: 29.619 tisuća kuna), dopunsko zdravstveno osiguranje u iznosu od 14.807 tisuća kuna (2007.g.: 14.974 tisuća kuna), te ostale slične troškove.

Troškovi materijalnih prava zaposlenih uključuju naknade prema Kolektivnom ugovoru. Najvećim dijelom odnose se na naknade za Božić i Uskrs, a manjim dijelom na solidarne pomoći, jubilarne nagrade, naknade za odvojeni život, pomoć za blagdan, pomoć djeci i druge u ukupnom iznosu od 52.807 tisuća kuna (2007.g. 56.895 tisuća kuna).

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

7. RASHODI IZ POSLOVANJA

	2008.	2007.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Troškovi održavanja (usluge i materijal)	504.310	536.803
Opći i administrativni troškovi	464.016	470.800
Troškovi nabave plina	216.051	199.069
Troškovi materijala	157.154	160.851
Naknade troškova zaposlenih (bilješka 6)	153.393	145.851
Rezerviranja za sumnjiva i sporna potraživanja	110.148	119.896
Doprinosi, porezi i naknade državi	109.106	100.712
Nuklearna elektrana Krško – razgradnja	103.882	104.448
Ostala materijalna prava zaposlenih (bilješka 6)	65.962	112.758
Doprinosi i koncesije za vodu	60.764	54.989
Naknade za zaštitu okoliša	57.933	26.316
Nabavna vrijednost prodanog materijala	56.057	37.029
Naknada za korištenje prostora elektrana	43.306	43.417
Otpisana neutužena potraživanja	32.876	23.355
Troškovi obračuna i naplate	31.823	29.577
Rezerviranje za otpremnine i jubilarne nagrade	29.124	884
Premije osiguranja	26.027	26.207
Troškovi razvoja	15.612	20.056
Otpis dugotrajne imovine	14.391	38.997
Troškovi informiranja	8.735	10.762
Naknade šteta	8.197	10.138
Rezerviranje po sudskim sporovima	8.132	15.968
Naknade i članarine	4.229	4.074
Otuđenje poslovnog udjela	-	6.220
Ostalo	35.539	64.939
	<u>2.316.767</u>	<u>2.364.116</u>

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

8. FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI

	2008. godina	2007. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Financijski prihodi		
Pozitivne tečajne razlike	106.349	93.189
Kamate	8.053	4.150
Fer vrijednost kamatnog swap-a	-	591
Ukupno financijski prihodi	<u>114.402</u>	<u>97.930</u>
Financijski rashodi		
Kamate	(220.208)	(170.276)
Negativne tečajne razlike	(129.077)	(21.789)
Amortizacija odgođenih troškova kamata	(3.634)	(3.679)
Fer vrijednost kamatnog swap-a	(2.953)	-
Ukupno financijski rashodi	<u>(355.872)</u>	<u>(195.744)</u>
Neto gubitak iz financijskih aktivnosti	<u>(241.470)</u>	<u>(97.814)</u>

9. POREZ NA DOBIT

	2008. godina	2007. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Tekući porez	21.226	14.422
Odgođeni troškovi/(prihodi) poreza koji se odnose na stvaranje i ukidanje privremenih razlika	(4.514)	66.563
Porez na dobit	<u>16.712</u>	<u>80.985</u>

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

9. POREZ NA DOBIT (nastavak)

Usklađenje odgođene porezne imovine je kako slijedi:

	2008.	2007.
Stanje 1. siječnja	62.477	129.071
Prepravljeno HROTE	-	(32)
Ukidanje odgođene porezne imovine	(2.703)	(70.033)
Priznavanje odgođene porezne imovine	6.794	3.471
Stanje 31. prosinca	66.568	62.477

Odgođena porezna imovina je nastala od porezno nepriznatih rezerviranja jubilarnih nagrada i otpremnina za odlazak u redovnu mirovinu, rezerviranja za kupce električne energije kućanstva i rezerviranja za sudske sporove.

Usklađenje između poreza na dobit i dobiti iskazane u računu dobiti i gubitka je prikazano kako slijedi:

	2008. godina	2007. godina
	u tisućama	u tisućama
	kuna	kuna
Dobit prije oporezivanja	47.809	106.991
Porez po važećoj stopi u RH (20%)	9.562	21.398
Permanentno porezno nepriznati rashodi/prihodi	2.524	(25.479)
Porezni učinak	4.514	(66.563)
Porezni učinak poreznih gubitaka prenesenih iz prethodnih godina	(194.026)	(1.362)
Porezni učinak društava koja posluju s gubicima	194.138	152.991
Porezni rashod tekuće godine	16.712	80.985

Grupa i svako njezino ovisno Društvo su obveznici plaćanja poreza na dobit sukladno poreznim zakonima i propisima Republike Hrvatske. Ostala ovisna društva u okviru Grupe iskazala su porezne gubitke u iznosu od 536.269 tisuće kuna (2007.g.: 587.003 tisuća kuna), dok je Grupa obračunala porez na dobit u iznosu od 21.226 tisuća kuna (2007.g.: 14.422 tisuće kuna) i odgođenu poreznu imovinu u iznosu od 4.514 tisuća kuna i 66.563 tisuća kuna prethodno razdoblje.

Ostvareni porezni gubici mogu se prenositi i priznavati kao odbitna stavka kod obračuna poreza u idućim poreznim razdobljima do njihovog zakonom utvrđenog roka isteka, koji je 5 godina od isteka godine u kojoj su porezni gubici nastali.

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31.prosinca 2008. godine

9. POREZ NA DOBIT (nastavak)

Porezni gubici Grupe i rokovi njihova isteka prikazani su u sljedećoj tablici:

Godina poreznog gubitka	Ukupno Grupa porezni gubitak	Godina prestanka mogućnosti prijenosa
2004.	23.233	2009.
2005.	62.449	2010.
2006.	60.664	2011.
2007.	195.865	2012.
2008.	194.058	2013.
	536.269	

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

9. POREZ NA DOBIT (nastavak)

Na dan 31. prosinca 2008. i 2007. godine Grupa nije priznala odgođenu poreznu imovinu povezanu s prijenosom neiskorištenih gubitaka u nekim ovisnim društvima zbog toga što ostvarenje oporezive dobiti u idućim razdobljima u odnosu na koju bi bilo moguće iskoristiti odgođenu poreznu imovinu nije izvjesno.

U nekoliko posljednjih godina Porezna uprava nije provela nadzor niti reviziju prijave poreza na dobit Društva i njezinih ovisnih društava. U skladu s poreznim propisima, Porezna uprava može u svakom trenutku pregledati knjige i evidencije društava u razdoblju od tri godine nakon isteka godine u kojoj je porezna obveza iskazana, te može nametnuti dodatne porezne obveze i kazne. Uprava Grupe nije upoznata ni sa kakvim okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalnih značajnih obveza u tom pogledu.

Niže u tablici sažeto su prikazane promjene odgođene porezne imovine tijekom godine:

u tisućama kuna	Nefakturirani prihodi	Rezerviranja za jubilarne nagrade i otpremnine	Vrijedn. usklađ. NE Krško	Rezerviranja za sudske sporove	Amortizacija iznad propisanih stopa	Ostalo	Ukupno
Na dan 1. siječnja 2007.	24.864	56.120	34.168	11.103	1.190	1.626	129.071
Prepravljeno HROTE	-	(31)	-	-	-	-	(31)
Knjiženo u korist računa dobiti i gubitka tekuće godine	(24.864)	(5.318)	(34.168)	(2.841)	581	47	(66.563)
Na dan 31. prosina 2007.	-	50.771	-	8.262	1.771	1.673	62.477
Knjiženo u korist računa dobiti i gubitka tekuće godine	-	5.093	-	(554)	663	(1.111)	4.091
Na dan 31. prosina 2008.	-	55.864	-	7.708	2.434	562	66.568

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

10. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

u tisućama kuna	Zemljišta i zgrade	Inventar i oprema	Investicije u tijeku	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST				
Na dan 1. siječnja 2007.	31.411.575	27.688.280	2.600.388	61.700.243
Prepravljeno HROTE	-	(1.473)	-	(1.473)
Preknjiženja	(44.470)	11.535	4.699	(28.236)
Povećanja	-	-	3.037.226	3.037.226
Aktiviranje investicija u tijeku	1.037.966	1.655.033	(2.692.999)	-
Kapitalizirane kamate	-	-	74.833	74.833
Otuđenja	(89.265)	(225.186)	(2.999)	(317.450)
Na dan 31. prosinca 2007.	32.315.806	29.128.189	3.021.148	64.465.143
Prepravljeno 1. siječnja 2008.	(5.154)	(54)	-	(5.208)
Preknjiženja	(140.858)	140.013	894	49
Povećanja	8.509	83.773	2.405.184	2.497.466
Aktiviranje investicija u tijeku	870.275	1.313.360	(2.202.731)	(19.096)
Kapitalizirane kamate	-	-	146.763	146.763
Inventurni viškovi	8.461	8.724	-	17.185
Otuđenja	(65.088)	(207.016)	(648)	(272.752)
Na dan 31. prosinca 2008.	32.991.951	30.466.989	3.370.610	66.829.550
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA				
Na dan 1. siječnja 2007.	19.402.744	18.163.488	-	37.566.232
Prepravljeno HROTE	-	(791)	-	(791)
Preknjiženja	(32.284)	33.471	-	1.187
Trošak amortizacije za godinu	671.107	895.189	-	1.566.296
Ispravak vrijed. nabavljene imov.	2.776	9.759	-	12.535
Isknjiženo otuđenjem	(71.543)	(217.025)	-	(288.568)
Na dan 31. prosinca 2007.	19.972.800	18.884.091	-	38.856.891
Prepravljeno 1. siječnja 2008.	(550)	-	-	(550)
Preknjiženja	(84.700)	84.178	-	(522)
Trošak amortizacije za godinu	685.294	941.926	-	1.627.220
Gubitak od umanjenja vrijednosti	1.315	1.168	-	2.483
Ispravak vrijed. nabavljene imov.	146	212	-	358
Isknjiženo otuđenjem	(61.283)	(198.369)	-	(259.652)
Inventurni višak	126	5.073	-	5.199
Na dan 31. prosinca 2008.	20.513.148	19.718.279	-	40.231.427
KNJIGOVODSTVENI IZNOS				
Na dan 31. prosinca 2008.	12.478.803	10.748.710	3.370.610	26.598.123
Na dan 31. prosinca 2007.	12.343.006	10.244.098	3.021.148	25.608.252

10. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Otuđenja imovine u pripremi tijekom 2008. godine u iznosu od 12.647 tisuće kuna (2007.: 2.999 tisuće kuna) predstavljaju otpise koji se temelje na procjeni Uprave da neće biti buduće ekonomske koristi od navedene imovine.

Zbog političke situacije u Hrvatskoj od 1990. godine još uvijek nisu u potpunosti uspostavljeni neki zemljišnoknjižni odnosi, kao ni katastarske knjige. Grupa je u procesu registriranja svog vlasništva na općinskim sudovima u Republici Hrvatskoj. Do danas nisu pokrenute nikakve tužbe vezano za pitanje vlasništva nad imovinom Društva.

Grupa ima založene nekretnine, postrojenja i opremu u iznosu od 942.360 tisuća kuna (2007.g.: 959.361 tisuća kuna) kao osiguranje za otplatu bankovnih kredita u TE Plominu d.o.o..

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31.prosinca 2008. godine

11. NEMATERIJALNA IMOVINA

	u tisućama kuna
NABAVNA VRIJEDNOST	
Stanje na dan 1. siječnja 2007.	522.612
Preknjiženja	(7.800)
Povećanja	38.600
Otuđenja	(7.663)
Stanje na dan 1. siječnja 2008.	545.749
Preknjiženja	(49)
Povećanja	19.096
Otuđenja	(371)
Stanje 31. prosinca 2008. godine	564.425
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA	
Stanje na dan 1. siječnja 2007.	448.923
Preknjiženja	(4.480)
Trošak amortizacije za godinu	23.254
Otuđenja	(7.663)
Stanje na dan 1. siječnja 2008.	460.034
Preknjiženja	-
Trošak amortizacije za godinu	26.081
Otuđenja	(340)
Stanje na dan 31. prosinca 2008.	485.775
KNJIGOVODSTVENI IZNOS	
Na dan 31. prosinca 2008.	78.650
Na dan 31. prosinca 2007.	85.715

12. INVESTICIJSKO ULAGANJE U NEKRETNINE

	Stanovi	Objekti za rekreaciju	Ukupno
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
NABAVNA VRIJEDNOST			
Stanje na dan 1. siječnja 2007.	87.341	40.566	127.907
Preknjiženje	-	810	810
Povećanja	1.026	188	1.214
Otuđenja	(8.541)	-	(8.541)
Stanje na dan 31. prosinca 2007.	79.826	41.564	121.390
Prepravljeno 1. siječnja 2008.	-	(15.271)	(15.271)
Ostala povećanja	-	2.001	2.001
Otuđenja	(1.218)	-	(1.218)
Stanje na dan 31. prosinca 2008.	78.608	28.294	106.902
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA			
Stanje na dan 1. siječnja 2007.	26.470	20.117	46.587
Preknjiženje	-	397	397
Trošak amortizacije za godinu	1.620	1.004	2.624
Otuđenja	(1.680)	-	(1.680)
Stanje na dan 31. prosinca 2007.	26.410	21.518	47.928
Prepravljeno 1. siječnja 2008.	-	(20.200)	(20.200)
Preknjiženje	53	-	53
Trošak amortizacije za godinu	1.514	66	1.580
Stanje na dan 31. prosinca 2008.	27.977	1.384	29.361
KNJIGOVODSTVENI IZNOS			
Na dan 31. prosinca 2008.	50.631	26.910	77.541
Na dan 31. prosinca 2007.	53.416	20.046	73.462

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

12. INVESTICISKO ULAGANJE U NEKRETNINE (nastavak)

Na dan 31. prosinca 2008. godine investicijska ulaganja u nekretnine obuhvaćaju nekretnine u posjedu radi ostvarivanja zarade od zakupnina i/ili povećanja vrijednosti kapitala, iskazana su po fer vrijednosti, temeljem najbolje procjene Uprave. Fer vrijednost obuhvaća procijenjenu tržišnu cijenu na dan bilance. Sve investicijske nekretnine su u vlasništvu Društva.

Po fer vrijednosti	31. prosinca	31. prosinca
	2008.	2007.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Stanje na početku godine po nabavnoj vrijednosti	73.462	81.320
Povećanje temeljem kasnijih kapitalnih ulaganja	1.948	1.627
Otuđeno	3.711	(6.861)
Trošak amortizacije za godinu	(1.580)	(2.624)
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2008.	<u>77.541</u>	<u>73.462</u>
Neto dobit temeljem usklađenja fer vrijednosti	<u>133.533</u>	<u>-</u>
Stanje na kraju godine po fer vrijednosti	<u>211.074</u>	<u>73.462</u>

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

13. PREDUJMOVI ZA OSNOVNA SREDSTVA

	31. prosinca 2008.	31. prosinca 2007.
	U tisućama kuna	u tisućama kuna
Elektroenergetski objekti – Hrvatske autoceste	300.000	300.000
JSC Tehnopromexport –TE Sisak	59.976	57.998
Litostroj Slovenija	11.333	11.500
Končar Inženjering d.d. – HE Lešće	20.672	37.859
TPK-EPO Proizvodnja d.o.o.	10.768	-
Ingra d.d. – HE Lešće	6.493	14.645
Konstruktor Inženjering	3.919	14.851
Ostalo	35.481	53.756
	448.642	490.609

Društvo je isplatilo predujam Hrvatskim autocestama tijekom prosinca 2006. u svrhu preuzimanja elektroenergetskih objekata na hrvatskim autocestama u roku od 2 godine od dana isplate predujma.

Navedeni objekti do dana izdavanja ovih izvještaja nisu preneseni u vlasništvo Društva, a s Hrvatskim autocestama je sklopljen Ugovor tijekom studenoga 2008. kojim se produljuje rok za preuzimanje elektroenergetskih objekata u vlasništvo Društva za još godinu dana.

Uprava Društva je uvjerenja da će predmetni elektroenergetski objekti biti preneseni u vlasništvo Društva do 31. prosinca 2009.

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

14. ULAGANJE U NE KRŠKO

	31. prosinca 2008.	31. prosinca 2007.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Početno stanje	1.609.752	1.613.901
Negativna tečajna razlika (na teret kapitalnih rezervi)	(154)	(4.149)
	<u>1.609.598</u>	<u>1.609.752</u>

Povijest ulaganja

Pravni status Nuklearne elektrane Krško ("NE Krško") bio je reguliran međurepubličkim ugovorom iz 1970. godine te ugovorima između osnivača (investitora) iz 1974. i 1982. godine. Temeljem navedenih ugovora Grupa je imala 50% udjela u Nuklearnoj elektrani Krško u Sloveniji, a ostalih 50% ELES GEN d.o.o., Ljubljana, kao pravni slijednik slovenskih elektroprivrednih organizacija.

U 1998. godini slovenska Vlada donijela je Uredbu o preoblikovanju NE Krško (NEK) u javno poduzeće NEK d.o.o. i nacionalizaciji nuklearne elektrane. Zbog neslaganja o cijeni električne energije koja bi se trebala zaračunavati te odobrenju godišnjeg budžeta, NE Krško je 30. srpnja 1998. godine prekinula isporuku električne energije sve do 19. travnja 2003. Nedostatak ovog izvora električne energije nadoknađen je vlastitom proizvodnjom te povećanim uvozom.

Krajem 2001. godine između Vlade Republike Hrvatske i Republike Slovenije potpisan je Ugovor o uređenju statusnih i drugih pravnih odnosa vezanih uz ulaganje, iskorištavanje i razgradnju NE Krško, te Društveni ugovor između HEP i ELES GEN. Ugovor je ratificirao Sabor Republike Hrvatske tijekom 2002. godine, a stupio je na snagu 11. ožujka 2003. godine nakon što ga je ratificirao Parlament Republike Slovenije 25. veljače 2003. godine.

Ovim ugovorom priznata su ranije oduzeta vlasnička prava HEP-u u novo oblikovanom društvu Nuklearne elektrane Krško d.o.o. ("NEK") u visini od 50% udjela u NEK-u. Obje strane su se usuglasile da je životni vijek elektrane najmanje do 2023. godine. Proizvedena električna energija isporučivat će se u omjeru 50:50 za obje ugovorne strane, a cijena isporučene energije određivat će se prema ukupnim troškovima proizvodnje.

HEP je počeo dobivati električnu energiju iz NEK-a 19. travnja 2003. godine s očekivanim godišnjim primitkom od 2.550 GWh sve do 2023. godine, što predstavlja oko 16% godišnje potrošnje električne energije u Hrvatskoj.

14. ULAGANJE U NE KRŠKO (nastavak)

Do kraja 2003. godine provedene su odredbe iz ugovora prema kojima su se HEP i NEK odrekli međusobnih potraživanja za štete nastale do 30. lipnja 2002. godine, povukli tužbene zahtjeve po toj osnovi uključujući sporne obveze za nabavu električne energije, potraživanja po osnovi ranije obračunatog doprinosa za financiranje razgradnje elektrane kao i sredstava za pokriće gubitaka iz ranijih godina. Nakon provedenih promjena upisani kapital NEK iznosio je na dan 31. prosinca 2003. godine 84,7 milijardi SIT (približno 2,8 milijardi kuna). Ipak još uvijek postoje otvorena izvanbilančna potraživanja iz prošlosti HEP-a prema NEK-u i Sloveniji koja nemaju utjecaj na trenutne poslovne odnose.

Trenutno stanje

Prema naprijed navedenom ugovoru, razgradnja NEK-a te zbrinjavanje radioaktivnog otpada je obveza obiju strana. Svaka strana će osigurati polovinu potrebnih sredstava za financiranje troškova izrade programa razgradnje i troškova provedbe programa. Svaka strana će sredstva za navedene namjene izdvajati u svoj zasebni fond u iznosima predviđenim programima razgradnje. Nakon što je usvojen Program za razgradnju i zbrinjavanje radioaktivnog otpada od strane Sabora Republike Hrvatske osnovan je Fond za prikupljanje sredstava u svezi razgradnje elektrane i zbrinjavanje radioaktivnog otpada. Visina godišnjih uplata u Fond bit će određena obzirom na usvojeni program razgradnje. Od 2004. do 2008. godine Društvo je iskazalo rezerviranja za troškove razgradnje i zbrinjavanja radioaktivnog otpada u iznosu od 521.295 tisuća kuna, a uplatilo u razdoblju od 2006. do 2008. godine na izdvojeni račun ukupno 358.839 tisuća kuna, te rezerviranje na 31.12.2008. godine iznosi 162.457 tisuća kuna, od čega je dugoročno rezerviranje 47.647 tisuća kuna, tekuće dospijeće 62.624 tisuća kuna i kratkoročna obveza za 2008. godinu 52.186 tisuća kuna (bilješka 26. i bilješka 31).

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

14. ULAGANJE U NE KRŠKO (nastavak)

Ulaganje u NEK obračunava se metodom udjela i iskazano je u visini od 1.609.598 tisuća kuna. Negativne tečajne razlike proizašle iz preračunavanja neto ulaganja Društva u iznosu od 154 tisuća kuna iskazane su na teret kapitalnih rezervi.

Izvadak iz financijskih izvještaja

U tablici koja slijedi prikazan je izvadak iz financijskih izvještaja NEK-a na dan 31. prosinca 2008. i 2007. godine:

	31. prosinca 2008.	31. prosinca 2007.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.103.205	3.188.505
Kapital i rezerve	3.219.196	3.219.505
Bruto prihod od prodaje	1.029.480	945.820
Neto dobit	-	490
Novčani tijek iz poslovnih aktivnosti	224.498	133.442

Do 2007. godine Društvo je procjenjivalo vrijednost udjela u NE Krško temeljem usporedbe razlike u cijeni električne energije iz NE Krško uvećane za troškove dekomisije i troškove kredita za NEK i cijene električne energije iz uvoza s jedne strane i jedne devetnaestine vrijednosti udjela s druge strane. Na trošak se bilježila manja vrijednost. U 2007. godini Društvo je angažiralo neovisnu tvrtku koja je izradila proračun fer vrijednosti NEK. Kod izračuna fer vrijednosti uzete su u obzir sve tehničko-tehnološke i ekonomsko-tržišne osobitosti elektrane. U skladu s navedenim, fer vrijednost predstavlja diskontirani novčani slobodni tok, kao slobodna neto kategorija (razlika prihoda i rashoda) koja pripada ulagačima.

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

15. ULAGANJE U PLOMIN

U studenome 1996. godine HEP je sklopio ugovor o zajedničkom ulaganju s RWE Energie Aktiengesellschaft ("RWE") iz Njemačke radi dovršenja i puštanja u pogon TE Plomin II. TE Plomin d.o.o. ("Plomin") osnovano je u prosincu 1996. godine. Partneri u ovom zajedničkom ulaganju imaju 50% udjela u kapitalu novog društva. Partneri u zajedničkom ulaganju sklopili su nekoliko ugovora koji uređuju njihove međusobne odnose i odnose s novim Grupama.

U skladu s Ugovorom o ulogu imovine iz 1996. godine, HEP je uložio imovinu, postrojenja i opremu ranije nabavljenu za projekt u vrijednosti 50.000 tisuća DEM (179.138 tisuća kuna) kao svoj udjel u TE Plomin d.o.o. Iznos od 50 tisuća kuna raspoređen je u temeljni kapital, a 179.088 tisuća kuna raspoređeno je u rezerve.

U skladu s Ugovorom o zajedničkom ulaganju, RWE je uložio najmanje isti iznos u novcu tijekom razdoblja izgradnje. Početni ulog u iznosu od 50 tisuća kuna raspoređen je u temeljni kapital, a ostatak uloga u rezerve. Kapital koji je RWE uložio vraća se u razdoblju od 15 godina počevši od dana početka poslovanja, odnosno 30. travnja 2000. godine.

U 2008. godini povrat kapitala iznosio je 12.416 tisuće kuna (2007.: 12.540 tisuće kuna). Na dan 31. prosinca 2008. godine ostalo je neisplaćeno 87 milijuna kuna (2007.: 100 milijuna kuna).

Sukladno Statutu društva Plomin, RWE ima pravo na godišnju dividendu tijekom trajanja zajedničkog ulaganja primjenom stope od 14% do 17%, zavisno od raspoloživosti elektrane ostvarene tijekom godine. Uloženi kapital RWE-a uključuje neisplaćeni kapital, kao i dio neplaćenih kumuliranih kamata na kapital u fazi izgradnje.

U razdoblju izgradnje kumulirana kamata na kapital iznosila je 54.717 tisuća kuna (7.536 tisuća EUR) i isplaćivat će se ravnomjerno tijekom godina njene eksploatacije. Na dan 31. prosinca 2008. godine neisplaćena kumulirana kamata iznosila je 23.306 tisuću kuna (2007.g.: 26.988 tisuća kuna).

RWE ima pravo na godišnji povrat na uloženi kapital (kroz preferencijalne dividende) iz neto dobiti Plomina. Za 2007. i 2006. godinu ova dividenda iznosila je 17%. U 2008. godini isplaćen je iznos od 22.192 tisuće kuna koji se odnosi na dobit 2007. godine, u 2007. godini isplaćen je iznos od 25.008 tisuća koji se odnosi na dobit 2006. godine, u 2006. godini iznos od 27.879 tisuća kuna koji se odnosi na dobit 2005. godine. U 2005. godini isplaćen je iznos od 37.499 tisuće kuna koji se odnosi na dobit 2004. godine.

Navedene dividende imaju prednost u odnosu na HEP-ov udio, s obzirom da je HEP-ov udio bio korišten za plaćanje kamate RWE od 2000. godine, te HEP nije realizirao svoj udio u dobiti Plomina.

15. ULAGANJE U PLOMIN (nastavak)

Partneri u zajedničkom pothvatu su ugovorno regulirali svoje obveze kako bi osigurali poslovanje i rad termoelektrane, uključujući usluge održavanja, zajedničku uporabu i opskrbu te nabavu električne energije ("Purchase Power Agreement – PPA"). Navedeni ugovor regulira prodaju električne energije Društvu od strane Plomina. HEP je obvezan kupovati svu energiju proizvedenu u Plominu prema cijenama točno definiranim formulama u navedenom ugovoru, koje su kalkulirane tako da pokriju sve troškove proizvodnje u Plominu te da osiguraju garantirani iznos povrata na kapital RWE-u.

U ovim financijskim izvještajima Grupa je prezentirala svoj udio u Plominu u potpunosti ga konsolidirajući.

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

16. DANI DUGOROČNI KREDITI I DEPOZITI

	31. prosinca 2008.	31. prosinca 2007.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Potraživanja za dane kredite	2.552	3.107
Tekuće dospijeće danih dugoročnih kredita	(136)	(658)
Dugoročni dio	<u>2.416</u>	<u>2.449</u>

Zajmovi dani nepovezanim društvima

	Godina odobrenja kredita	Rok otplate	Iznos kredita	31. prosinca 2008.	31. prosinca 2007.
				u tisućama kuna	u tisućama kuna
Grad Sisak	2005.	3 godine	4.810	-	134
Grad Pregrada	2006.	10 godina	1.358	1.358	1.358
Vrni d.o.o.	2007.	3 godine	247	164	247
Did d.o.o.	2007.	4 godine	1.010	715	968
Ostali				315	400
Ukupno				<u>2.552</u>	<u>3.107</u>
Tekuće dospijeće				(136)	(658)
Dugoročni dio				<u>2.416</u>	<u>2.449</u>

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

17. OSTALA DUGOTRAJNA IMOVINA

	31. prosinca 2008.	31. prosinca 2007.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Ulaganja raspoloživa za prodaju	151.374	2
Potraživanja po stambenim kreditima	57.852	63.761
Obračunata interkalarna kamata – RWE	23.306	26.988
Ostala dugotrajna imovina	38.343	16.768
	<u>270.875</u>	<u>107.519</u>

Tijekom prosinca 2008. HEP je, odlukom Vlade Republike Hrvatske o prijenosu dionica društva Jadranski naftovod d.d., stekao u vlasništvo 53.981 dionicu po nominalnoj vrijednosti od 2.700 kuna, odnosno ukupne nominalne vrijednosti 145.748.700 kuna. Odlukom Uprave odlučeno da se dionice Jadranskog naftovoda razvrstaju kao imovina raspoloživa za prodaju. Upis vlasništva nad dionicama u Središnjoj depozitarnoj agenciji obavljen je 19. ožujka 2009. godine.

Sukladno zahtjevu Međunarodnog računovodstvenog standarda 39, financijska imovina raspoloživa za prodaju inicijalno se priznaje po fer vrijednosti, a kasnije se promjene fer vrednovanja evidentiraju kroz glavnicu. Društvo je pristupilo neovisnom fer vrednovanju dionica Jadranskog naftovoda zbog poremećaja na tržištu kapitala te obustave trgovanja dionicama Jadranskog naftovoda tijekom prosinca 2008. godine, što je dopušteno sukladno Tumačenju odbora za međunarodne računovodstvene standarde, objavljenom u listopadu 2008. godine, u slučajevima neaktivnog tržišta te poremećaja na tržištu kapitala.

Fer vrednovanjem izračunata vrijednost dionice iznosi 2.800 kuna, te je po toj vrijednosti evidentirana u poslovnim knjigama Društva. Fer vrednovanje je napravljeno koristeći projekcije diskontiranih novčanih tijekova sukladno usvojenom planu poslovanja Jadranskog naftovoda za 2009. godinu, te primjenom trendova na temelju povijesnih podataka o poslovanju Jadranskog naftovoda.

Prije 1996. godine Grupa je prodala vlastite stanove svojim zaposlenicima u skladu sa zakonima Republike Hrvatske. Prodaja ove imovine uglavnom je bila na kredit i potraživanja od prodaje, koja imaju kamatnu stopu nižu od tržišne, otplaćuju se mjesečno u razdoblju od 20 do 35 godina. Potraživanja od prodaje stanova prenesena su na novoosnovana povezana društva 1. srpnja 2002. godine. Navedena potraživanja iskazana su u financijskim izvještajima po diskontiranoj neto sadašnjoj vrijednosti, utvrđenoj koristeći kamatnu stopu od 6,3%. Obveza prema državi koja predstavlja 65% vrijednosti prodanih stanova iskazana je u dugoročnim obvezama prema državi (bilješka 24). Potraživanja su osigurana hipotekama na prodane stanove.

Obračunata interkalarna kamata RWE predstavlja odgođeno priznavanje prihoda na sredstva uložena od strane RWE u period osnutka i početka rada Plomina. Navedeni iznos se amortizira u razdoblju od 15 godina.

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31.prosinca 2008. godine

18. ZALIHE

	31. prosinca 2008.	31. prosinca 2007.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Zalihe goriva i ostalog materijala	874.495	592.713
Elektro materijal	182.682	205.083
Rezervni dijelovi	206.342	175.599
Građevinski materijal	80.424	91.915
Ostale zalihe	25.761	14.516
	<u>1.369.704</u>	<u>1.079.826</u>

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31.prosinca 2008. godine

19. POTRAŽIVANJA OD KUPACA

	31. prosinca 2008.	31. prosinca 2007.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Električna energija – gospodarstvo	915.259	790.954
Električna energija – kućanstva	295.100	296.155
Toplinska energija, plin i usluge	368.757	392.167
Prodaja u inozemstvu	51.726	52.244
Ostalo	28.261	13.781
	1.659.103	1.545.301
Rezerviranja za sumnjiva i sporna potraživanja	(239.989)	(318.013)
	1.419.114	1.227.288

Starosna struktura dospjeća neispravljenih potraživanja od kupaca

	31. prosinca 2008.	31. prosinca 2007.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Nedospjelo	851.656	636.755
Od 0-60 dana	444.776	502.423
Od 61-90 dana	70.123	40.998
od 91-120 dana	15.725	16.339
od 121-365 dana	36.834	30.773
	1.419.114	1.227.288

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31.prosinca 2008. godine

19. POTRAŽIVANJA OD KUPACA (nastavak)

Promjene na ispravcima za umanjenje vrijednosti bile su kako slijedi:

	31. prosinca 2008. u tisućama kuna	31. prosinca 2007. u tisućama kuna
Stanje 1. siječnja	318.013	335.891
Prepravljeno	-	10.401
Stanje 1.siječnja	318.013	346.292
Rezerviranja za moguće gubitke (bilješka 7)	110.148	119.896
Ukidanje rezerviranja iz prošle godine	(27.599)	(95.754)
Naplaćena rezervirana potraživanja (bilješka 5)	(160.573)	(52.421)
Stanje 31. prosinca	239.989	318.013

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

20. OSTALA KRATKOTRAJNA POTRAŽIVANJA

	31. prosinca 2008.	31. prosinca 2007.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Depoziti i oročena sredstva	124.762	96.053
Potraživanja za PDV	71.725	145.275
Predujmovi za porez na dobit	28.409	75.996
Potraživanja temeljem vladinih obveznica	22.639	22.563
Potraživanja za obračunati prihod od prodaje el.energije kućanstvima	20.157	91.059
Potraživanja od države za zaposlene	12.374	10.452
Potraživanja od kamata	2.724	2.996
Ostala kratkoročna potraživanja	83.672	111.928
	366.462	556.322

Ispravak prihoda od kućanstava je dobiven izračunom logaritamske krivulje koristeći gubitke u mreži od 7.01% , dok je za godinu koja je završena na dan 31. prosinca 2007. godine, navedeni postotak gubitaka korišten u izračunu iznosio 8.8%. Navedena promjena u postocima je rezultirala umanjnjem prihoda u iznosu od 71 milijun kuna.

21. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

	31. prosinca 2008.	31. prosinca 2007.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Kunski računi	142.986	130.627
Računi devizni	44.269	29.823
Izdvojena novčana sredstva	6.382	5.416
Blagajne kunske	566	590
Izdvojena novčana sredstva – poštanske uplatnice	10	56
	194.213	166.512

22. KAPITAL I REZERVE

Prilikom prve registracije Društva na dan 12. prosinca 1994. godine kapital Društva je upisan u njemačkim markama (DEM) u iznosu od 5.784.832 tisuća DEM. Narednom registracijom Društva od 19. srpnja 1995. godine, kapital je izražen u hrvatskim kunama u iznosu od 19.792.159 tisuća kuna. Dionički kapital se sastoji od 10.995.644 redovnih dionica nominalne vrijednosti od 1.800,00 kuna.

U 2005. godini Društvo je na teret kapitala uskladilo vrijednost ulaganja u NEK temeljem tečajnih razlika u iznosu od 63.556 tisuća kuna u 2006. godini 7.028 tisuća kuna, u 2007. godini 4.148 tisuća kuna, a u 2008. godini 154 tisuće kuna.

Tečajne razlike NEK-a na dan 31.12.2008. godine iznose 144.821 tisuća kuna.

Zadržanu dobit u iznosu od 267.155 tisuća kuna čini zadržana dobit iz prošlih godina u iznosu od 108.130 tisuća kuna, zakonske rezerve u iznosu od 147.370 tisuća kuna, tekuća dobit pripisana vlasniku kapitala u iznosu od 11.655 tisuće kuna. Manjinski udio RWE-a iznosi 106.821 tisuća kuna, od čega se 19.442 tisuća kuna odnosi na dividendu inozemnog člana.

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

23. OBVEZE PO DUGOROČNIM KREDITIMA

	Kamatne stope	31. prosinca 2008. U tisućama kuna	31. prosinca 2007. u tisućama kuna
Kreditni domaćih banaka	EURIBOR+ (1,00%- 2,0%)	925.036	1.029.153
Kreditni inozemnih banaka	EURIBOR+ (0,50%- 2,75%)	2.912.361	2.190.377
Obveze prema domaćim poduzećima	EURIBOR+ 1,95%	23.116	32.365
Obveze prema inozemnim poduzećima (putem domaćih banaka)	EURIBOR+ 1,5%	-	-
Kredit RWE-a		23.306	26.988
Reprogramirani dug		157.753	262.342
Ukupno dugoročne obveze po kreditima		4.041.572	3.541.225
Tekuća dospjeća		(943.099)	(612.485)
Dugoročni dio		3.098.473	2.928.740

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

23. OBVEZE PO DUGOROČNIM KREDITIMA (nastavak)

Kreditni domaćih banaka osigurani su mjenicama i zadužnicama. Obveze prema inozemnim bankama djelomično su osigurane državnim garancijama (kreditni Međunarodne banke za obnovu i razvoj) i ukupnom imovinom Plomina.

Tijekom godine, za financiranje Bloka L u TE-TO Zagreb i HE Lešće iskorišteno je oko EUR 63,9 milijuna, tj. ukupni preostali dio dugoročnog kredita u iznosu EUR 200 milijuna zaključenog u 2005.g.

Temeljem Ugovora o kreditu u iznosu od EUR 24 milijuna, sklopljenog s Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj, u svrhu provedbe Projekta Toplinarstvo, u 2008. godini iskorišteno je EUR 3.7 milijuna. Na 31.12.2008. godine saldo neiskorištenog kredita iznosio je EUR 12.7 milijuna. Korištenje sredstava ugovoreno je do 30. lipnja 2010. godine.

Ugovor o kreditu u iznosu od EUR 4,4 milijuna, sklopljen s Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj, u svrhu provedbe Projekta energetske učinkovitosti putem HEP-ESCO-a, zaključen je u 2003. godini. Na 31.12.2008. godine saldo neiskorištenog kredita iznosio je EUR 0,7 milijuna. Za drugu fazu financiranja projekata energetske učinkovitosti zaključen je dugoročni kredit sa OTP bankom u iznosu EUR 3 milijuna. Na 31.12.2008. godine saldo neiskorištenog kredita iznosio je EUR 1,5 milijuna.

U prosincu 2008. godine zaključen je Ugovor o klupskom kreditu u iznosu od EUR 125 milijuna. Namjena kreditnih sredstava je realizacija plana investicija 2008. godine. Grupa aranžera sastoji se od banaka kreditora: Banca Infrastrutture Inovazione e Sviluppo S.P.A. (Milano), Erstebank Group AG (Beč), Privredna banka Zagreb d.d. i Societe Generale Group (Paris). Kredit je ugovoren na 5 godina, na način da se dvije trećine glavnice otplaćuje u kvartalnim ratama, a preostala jedna trećina otplaćuje se na petu godišnjicu potpisa Ugovora, uz mogućnost prologata otplate za još dvije godine. Kamatna stopa se obračunava po referentnoj stopi 3 mjesečni EURIBOR uvećan za maržu od 2,75%.

Tijekom 2008. godine nastavljeni su razgovori sa Njemačkom razvojnom bankom, koja je prezentirala mogućnost korištenja posebnog Fonda Vlade Republike Njemačke pod nazivom "Međunarodna inicijativa za zaštitu klimatskih promjena".

Nominirani projekti društava HEP-ESCO d.o.o i HEP-obnovljivi izvori energije d.o.o. dobili su potporu nadležnih ministarstva RH, te je u prosincu 2008. godine potpisan Ugovor o kreditu sa KfW-om u iznosu od EUR 50 milijuna. Osnovni uvjeti kredita su: 5 godina korištenja, kvartalna otplata glavnice kroz 10 godina nakon isteka razdoblja korištenja, te uz fiksnu kamatnu stopu u visini 6 mjesečnog EURIBOR-a.

Obveze prema domaćim i stranim poduzetnicima uglavnom predstavljaju produžene rokove i uvjete plaćanja po osnovi nabave materijalne imovine. Ako ugovorom nije utvrđen rok otplate, obveze se iskazuju kao dugoročne.

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

23. OBVEZE PO DUGOROČNIM KREDITIMA (nastavak)

Plan otplate glavnica dugoročnih kredita koje dospijevaju u sljedećih pet godina:

	Iznos
2009.	943.099
2010.	817.702
2011.	740.347
2012.	610.406
2013.	367.845
Poslije 2013.	562.173
Ukupno	4.041.572

Uvjeti po nekim kreditima stranih banaka uključuju restriktivne financijske i poslovne uvjete, prema kojima Grupa treba zadovoljiti određene propisane razine sljedećih pokazatelja: pokazatelja poslovanja, pokrića duga, internih izvora gotovine, neto vrijednosti imovine (vlastitog kapital) te neto obveza po kreditima.

Slijedi pregled dugoročnih kredita izraženih u stranim valutama (u tisućama):

Valuta	31. prosinca 2008.	31. prosinca 2007.
USD	24.559	40.845
EUR	531.325	453.486

Reprogramirani dug

Slijedi pregled reprogramiranih kredita;

	Iznos
Reprogramirani dug Pariškom klubu	84.719
Reprogramirani dug Londonskom klubu	73.034
Ukupno reprogramirani dug	157.753

23. OBVEZE PO DUGOROČNIM KREDITIMA (nastavak)

Dug Pariškom klubu

Reprogramiranje većine duga Pariškom klubu završeno je 1998. godine.

Za reprogramiranje preostalih kredita Pariškoga kluba Vlada Republike Hrvatske potpisala je dana 16. prosinca 2005. godine bilateralni Sporazum s Vladom Republike Italije vezano za konsolidaciju duga temeljem Zakona o načinu i uvjetima podmirivanja obveza po kreditima i drugim poslovima i sporazuma s Vladama članicama Pariškog kluba (NN34/1996). Nakon saborske ratifikacije i objave Sporazuma u Narodnim novinama broj 01/06, Društvo je 31. siječnja 2006. godine zaključilo Ugovor s Erste & Steiermärkische bank d.d. Rijeka. Sukladno potpisanom Ugovoru, 15. veljače 2006. godine plaćeno je 51,78% ukupne glavnice duga što iznosi EUR 999.719,99 te svu obračunatu kamatu, kako bi se dugovanje izjednačilo s uvjetima ostalih kredita koji se vode kao Pariški klub. Ostatak duga u iznosu 48,22% glavnice kredita, što iznosi EUR 925.399,35, Grupa će otplatiti u sedam polugodišnjih rata uz redovnu kamatnu stopu 6 mjesečni EURIBOR + 0,50%.

Zadnja rata za kredite po uvjetima reprogramiranog duga Pariškog kluba dospijeva 31. srpnja 2009. godine.

Tijekom 2008. godine kamata se obračunavala po fiksnim ili kliznim kamatnim stopama utvrđenim prema kamatnim stopama kratkoročnih kredita u zemljama kreditora i na dan 31. prosinca 2008. godine kretala se u rasponu 5,10-7,84% (2007.g.: 5,23% - 7.90%).

23. OBVEZE PO DUGOROČNIM KREDITIMA (nastavak)

Dug Londonskom klubu

Ugovori o reprogramiranju duga Londonskom klubu, koji se sastoje od 29 kredita izraženih u raznim valutama, rezultirao je preračunavanjem svih glavnica i kamata u USD na dan 30. lipnja 1997. godine primjenom tečaja Hrvatske narodne banke na taj datum. Kamatna stopa na ove kredite je promjenjiva (šestomjesečni LIBOR + 13/16%) i glavnica se otplaćuje kako slijedi:

Kreditni ili otplate dospjele po originalnim kreditima od 1. kolovoza 1996. godine nadalje plativi su u 20 polugodišnjih obroka počevši od 31. siječnja 2000. godine s konačnim dospijećem na dan 31. srpnja 2010. godine.

24. DUGOROČNE OBVEZE PREMA DRŽAVI

Dugoročne obveze prema državi u iznosu od 62.710 tisuća kuna odnose se na prodaju stanova zaposlenicima u skladu s državnim programom koji je ukinut 1996. godine. Prema zakonskim propisima 65% prihoda od prodaje stanova zaposlenicima plaćalo se državi po primitku sredstava. Prema zakonu HEP nema obvezu doznačiti sredstva prije nego što ih naplati od zaposlenika.

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

25. DERIVATIVNI FINANCIJSKI INSTRUMENTI

Kamatni swap

Grupa je zaključila ugovor o kamatnom swapu kojim se štiti izloženost Grupe temeljem obveza po promjenjivim kamatnim stopama. Prema ugovoru, šestomjesečna kamatna stopa koju plaća Grupa je fiksna i iznosi 5,39%, dok je swap kamatna stopa jednaka šestomjesečnom EURIBOR-u, tj. Na dan 31. prosinca 2008. godine iznosila je približno 4,9931% (2007.: približno 4,709%).

Plaćanja prema ugovoru izvršava se svakih šest mjeseci. Ugovor istječe 25. listopada 2012. godine. Nominalni iznos ugovora o kamatnom swapu na dan 31. prosinca 2008. godine bio je 20.452 tisuće eura (2007.: 25.565 tisuća eura). Fer vrijednost ovog ugovora koja predstavlja buduću obvezu na dan 31. prosinca 2008. godine iznosila je 6.909 tisuća kuna (2007.: 4.702 tisuća kuna). Pripadajuća odgođena porezna imovina na dan 31. prosinca 2008. godine iznosila je 1.382 tisuća kuna (2007.: 940 tisuća kuna).

Dugoročni dio kao i tekuće dospijeće po navedenoj obvezi prikazano je u nastavku:

	31. prosinca 2008.	31. prosinca 2007.
	U tisućama kuna	u tisućama kuna
Dugoročni dio (bilješka 28)	5.721	1.384
Tekuće dospijeće (bilješka 31)	1.188	3.318
	6.909	4.702

26. DUGOROČNA REZERVIRANJA

	31. prosinca 2008.	31. prosinca 2007.
	U tisućama kuna	u tisućama kuna
Rezerviranja za sudske troškove	53.458	57.647
Rezerviranja za otpremnine	185.207	179.169
Rezerviranja za jubilarne nagrade	60.040	50.992
Rezerviranje za razgradnju termoelektrane	75.648	73.719
Rezerviranja za ostalo	-	7.685
NEK – razgradnja (veza bilješka 31.)	47.647	142.105
	422.000	511.317

Iznos rezerviranja za troškove razgradnje termoelektrana od 75.648 tisuća kuna predstavlja diskontiranu vrijednost procijenjenog troška razgradnje termoelektrana Grupe.

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

26. DUGOROČNA REZERVIRANJA (nastavak)

Niže u tablici sažeto su prikazane promjene rezerviranja tijekom godine:

	Rezervira- nja za sudske spорове	Rezervira- nja za otpremnin e	Rezervira- nja za jubilarne nagrade	Rezervira- nja NEK vrijednosn o usklađenje	Rezervira- nja NEK razgradnja	Rezervira- nja za razgradnju termoele- ktrana	Ostalo	Ukupno
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Na dan 1. siječnja 2008.	57.647	179.169	50.992	-	142.105	73.719	7.685	511.317
Tekuće dospijeća	-	-	-	-	(62.624)	-	-	(62.624)
Dodatna rezerviranja	8.133	12.049	16.195	-	-	4.949	-	41.326
Smanjenje rezerviranja temeljem isplate	(1.455)	(6.011)	(7.140)	-	(21.862)	-	-	(36.468)
Smanjenje rezerviranja temeljem procjene	(10.867)	-	(7)	-	(9.972)	(3.020)	(7.685)	(31.551)
Na dan 31. prosina 2008.	53.458	185.207	60.040	-	47.647	75.648	-	422.000

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

26. DUGOROČNA REZERVIRANJA (nastavak)

Promjene sadašnje vrijednosti definiranih obveza temeljem primanja zaposlenih u tekućem razdoblju prikazane su u nastavku:

	Otpremnine	Jubilarne nagrade	Ukupno
	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Na dan 1. siječnja 2008.	179.169	50.992	230.161
Troškovi usluga	(6.010)	(7.160)	(13.170)
Troškovi kamata	11.642	3.721	15.363
Isplaćena primanja	7.249	3.147	10.396
Aktuarski dobici/(gubici)	(6.843)	9.340	2.497
Na dan 31. prosinca 2008.	185.207	60.040	245.247

Pri izradi kalkulacija korištene su sljedeće pretpostavke:

- Stopa prestanka radnog odnosa iznosi 1,93%, a temelji se na statističkim podacima o fluktuaciji zaposlenika u Društvu u razdoblju od 2005. do 2008. godine.
- Vjerojatnost smrti po starosnoj dobi i spolu izvedena je iz Tablica smrtnosti za Hrvatsku u 2004. godini, koje je objavio Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske. Pretpostavlja se da se zaposlenici Društva ubrajaju u prosječnu populaciju u pogledu smrtnosti i zdravstvenog statusa.
- Pretpostavili smo da će godišnje plaće rasti 1,8% u 2009., 1% u 2010. i 3% u ostalim godinama.
- Na izračun otpremnina primijenjena je prosječna porezna stopa 25%.
- Sadašnja vrijednost obveze izračunata je primjenom diskontne stope 7%.

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

27. OBVEZE PO KORPORATIVNIM OBVEZNICAMA

HEP d.d. je u prethodnim godinama izdao dvije korporativne obveznice, u ukupnom iznosu od 1.200.000 tisuća kuna. Sredstva su iskorištena za realizaciju plana investicija 2006. i 2007. godine.

Osnovni razlozi za izlazak HEP-a na domaće tržište kapitala su: smanjenje razine vanjskog duga, diverzifikacija izvora financiranja, smanjivanje valutnog rizika, eliminiranje rizika kretanja EURIBOR-a u idućem srednjoročnom razdoblju, te približavanja investitorima, koji će sigurno imati značajnu ulogu u budućim aktivnostima na području privatizacije HEP-a. Pokrovitelji i aranžeri izdanja bile su Privredna banka Zagreb d.d., Raiffeisenbank Austria d.d. i Zagrebačka banka d.d. Zagreb

Obveznice izdane 2006. godine u iznosu 500.000 tisuća kuna, u cijelosti dopijevaju 2013. godine, te nose fiksnu kamatu od 5,00%. Obveznice u iznosu 700.000 tisuća kuna, koje su izdane krajem 2007. godine, otplaćuju se u 15 polugodišnjih rata, počevši 3 godine nakon datuma izdavanja, te nose fiksnu kamatu od 6,50%. Obveznice HEP-a d.d. uvrštene su na službenu kotaciju Zagrebačke burze, te se istima aktivno trguje na sekundarnom tržištu.

	31. prosinca 2008.	31. prosinca 2007.
	U tisućama kuna	u tisućama kuna
Nominalna vrijednost obveznica	1.200.000	1.200.000
Diskontirana vrijednost	(2.930)	(3.410)
	<u>1.197.070</u>	<u>1.196.590</u>

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

28. OSTALE DUGOROČNE OBVEZE

	31. prosinca 2008.	31. prosinca 2007.
	U tisućama kuna	u tisućama kuna
Odgođeni prihodi za imovinu financiranu od drugih	4.312.136	3.740.429
Odgođeno priznavanje prihoda - klirinški dug	51.555	50.789
Dugoročni dio obveza temeljem ugovora o kamatnom swapu (bilješka 25)	5.721	1.384
	<u>4.369.412</u>	<u>3.792.602</u>

Odgođeni prihodi odnose se na prihode po osnovi primitaka materijalne imovine bez naknade. Prihod od primitka ove imovine priznaje se istovremeno s amortizacijom materijalne imovine na koju se odnosi.

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31.prosinca 2008. godine

29. OBVEZE ZA KRATKOROČNE KREDITE

	31. prosinca 2008.	31. prosinca 2007.
	U tisućama kuna	u tisućama kuna
Kreditni od domaćih banaka i podružnica inozemnih banaka, denominirani u raznim valutama pod sljedećim uvjetima:	1.115.536	898.873
kamatne stope od EURIBOR + (0,245 – 3,55%)	-	-
kamatne stope od TZ Min.fin.+ (1.90 – 2.80%)	-	-
osigurani mjenicama	-	-
Kreditni od domaćih poduzeća pod sljedećim uvjetima:	2.838	2.896
kamatna stopa 7,25%	-	-
osigurani mjenicama	-	-
Kratkoročni dio kredita od RWE-a	3.680	3.680
	1.122.054	905.449

Tijekom 2008. godine Grupa je koristila kratkoročne kredite domaćih banaka za obrtna sredstva i za podmirenje dospjelih obveza prema dobavljačima.

30. OBVEZE PREMA ZAPOSLENIMA

	31. prosinca 2008.	31. prosinca 2007.
	U tisućama kuna	u tisućama kuna
Rezerviranja za obveze po Kolektivnom ugovoru	287	5.305
Obveze za neto plaće	78.337	62.478
Obveze za doprinose	50.636	36.834
Otpremnine	571	4.226
	129.831	108.843

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31.prosinca 2008. godine

31. OSTALE KRATKOROČNE OBVEZE

	31. prosinca 2008.	31. prosinca 2007.
	U tisućama kuna	u tisućama kuna
Obveze za naknade za obnovljive izvore	198.951	34.209
Obračunati troškovi NEK – razgradnja	114.810	-
Odgođeni prihodi i obveze za predujmove	12.081	12.222
Obračunati troškovi	6.779	7.448
Tekuće dospijeće obveze po kamatnom swap-u (bilješka 25)	1.188	3.318
Ostale obveze	38.171	9.259
	371.980	66.456

32. ODNOSI S POVEZANIM STRANAMA

Grupa ima 50% udjela u kapitalu NE Krško d.o.o.

Proizvedena električna energija u NE Krško isporučuje se HEP-u u visini od 50% ukupno proizvedenih količina po cijeni koja se određuje po ukupnim troškovima proizvodnje.

Potraživanja i obveze te prihodi i rashodi s povezanim društvima prikazani su u tabeli:

	31. prosinca 2008.	31. prosinca 2007.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
NE Krško d.o.o.		
Obveze za nabavljenu električnu energiju	36.382	40.077
Troškovi nabavljene električne energije	502.903	469.029

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

33. ODNOSI S POVEZANIM STRANAMA (nastavak)

u tisućama kuna	Prihod od prodaje		Trošak nabavki	
	2008	2007	2008	2007
Društva koja su u većinskom vlasništvu Države				
Hrvatske Željeznice	86.128	80.357	16.257	14.261
INA-Industrija nafte Hrvatske	132.071	119.744	2.288.077	2.202.838
telekomunikacija	51.535	46.480	26.011	25.957
Croatia osiguranje	4.052	3.691	18.050	17.769
Hrvatska pošta	15.237	14.014	38.330	31.629
Hrvatske šume	5.076	4.876	7.585	7.715
Jadrolinija	1.099	977	572	473
Narodne novine	1.846	1.513	4.835	6.122
Hrvatska radio televizija	15.408	15.561	1.702	1.590
Plovput	424	357	144	157
Croatia Airlines	768	580	475	244
Petrokemija Kutina	18.707	13.879	-	-
Ministarstvo vanjskih poslova	1.180	639	-	-
Ministarstvo obrane RH	29.012	26.039	1.949	-
Ministarstvo unutarnjih poslova	20.511	17.388	43	20
Osnovne i srednje škole	73.074	62.318	168	141
Pravosudne ustanove	10.663	22.842	97	243
Sveučilišta i veleučilišta	34.731	36.503	13.932	13.128
Zakonodavna, izvršna i druga tijela RH	65.562	62.986	7.679	9.256
Zdravstvene ustanove i organizacije	116.898	98.784	6.051	7.544
Ostali korisnici	106.399	97.673	60.762	30.743
UKUPNO	790.381	727.201	2.492.719	2.369.830

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

33. ODNOSI S POVEZANIM STRANAMA (nastavak)

u tisućama kuna	Iznos potraživanja		Iznos obveza	
	31. prosinca 2008.	31. prosinca 2007.	31. prosinca 2008.	31. prosinca 2007.
Društva koja su u većinskom vlasništvu Države				
Hrvatske Željeznice	2.689	12.024	2.531	5.959
INA-Industrija nafte Hrvatske	5.142	3.743	463.112	436.725
telekomunikacija	3.637	5.473	7.558	4.972
Croatia osiguranje	184	297	3.873	2.195
Hrvatska pošta	1.069	1.737	4.095	3.265
Hrvatske šume	479	476	2.196	2.367
Jadrolinija	115	161	602	550
Narodne novine	184	189	1.330	2.690
Hrvatska radio televizija	792	1.528	452	256
Plovput	26	42	96	96
Croatia Airlines	37	50	312	375
Petrokemija Kutina	520	690	-	-
Ministarstvo obrane RH	5.263	5.672	-	-
Ministarstvo unutarnjih poslova	4.314	4.376	-	-
Osnovne i srednje škole	9.715	9.441	-	-
Pravosudne ustanove	1.387	1.321	-	-
Sveučilišta i veleučilišta	5.152	4.482	-	-
Zakonodavna, izvršna i dr. tijela RH	5.802	5.040	-	-
Zdravstvene ustanove i organizacije	41.652	37.010	-	-
Ostali korisnici	19.079	12.799	40.573	26.485
UKUPNO	107.238	106.551	526.730	485.935

Sukladno energetske zakonima RH Društvo je povlašteni kupac plina, za koji su cijene različite od tržišnih.

34. NEPREDVIDIVI DOGAĐAJI I PREUZETE OBVEZE

Sudski sporovi

Grupa je u 2008. godini uknjižila rezerviranja za sudske sporove za koje je procijenjeno da nije vjerojatno da će biti riješeni u korist HEP-a.

Grupa ima dugotrajna ulaganja na teritoriju Bosne i Hercegovine i Srbije, čija vrijednost po trošku iz 1994. iznosi 1.243.970 tisuća kuna. Tijekom pretvorbe društava unutar Grupe u dioničko društvo 1994. godine, ovaj iznos isključen je iz neto vrijednosti imovine.

Obveze iz poslovanja

Kao dio redovnih investicijskih aktivnosti Grupa je na dan 31. prosinca 2008. godine imala zaključene ugovore, prema kojima su započele, a nisu završene investicije u različite objekte i opremu. Vrijednost ugovorenih nezavršenih radova za najznačajnije projekte iznosila približno je 348.821 tisuća kuna (2007.g.: 557.568 tisuće kuna).

Zaštita okoliša

Osnovne djelatnosti Grupe su proizvodnja, prijenos i distribucija električne energije te kontrola sustava za proizvodnju električne energije.

Uz navedeno, Grupa proizvodi i distribuira i toplinsku energiju kroz lokalne sustave u Zagrebu i Osijeku te se bavi distribucijom plina u Osijeku i Đakovu. Navedene aktivnosti mogu utjecati na okoliš u smislu emisije u zemlju, vodu i zrak. Utjecaj djelatnosti Društva i Grupe na okoliš nadziru uprave društava unutar Grupe te tijela nadležna za zaštitu okoliša.

Hrvatska je predala zahtjev za pristupanje Europskoj uniji. U okviru pristupnog procesa moguće je uvođenje propisa o zaštiti okoliša koji se primjenjuju u zemljama Europske unije. Primjena takvih propisa mogla bi utjecati na obveze Grupe vezane za izdvajanje sredstava za zaštitu okoliša.

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

35. OVISNA DRUŠTVA

Na dan 31. prosinca 2008. godine Grupa je u svom vlasništvu imala sljedeća ovisna društva:

Ovisna društva	Zemlja	Udio u vlasništvu (%)	Osnovna djelatnost
HEP-Proizvodnja d.o.o.	Hrvatska	100	Proizvodnja električne energije i topline
HEP-Operator prijenosnog sustava d.o.o.	Hrvatska	100	Prijenos električne energije
HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o.	Hrvatska	100	Distribucija električne energije
HEP Opskrba d.o.o.	Hrvatska	100	Opskrba električnom energijom
HEP-Toplinarstvo d.o.o.	Hrvatska	100	Proizvodnja i distribucija toplinske energije
HEP - Trgovina d.o.o.	Hrvatska	100	Trgovanje el.en. i optimiranje rada elektrana
HEP-Plin d.o.o.	Hrvatska	100	Distribucija plina
TE Plomin d.o.o.	Hrvatska	50	Proizvodnja električne energije
Agencija za posebni otpad d.o.o.	Hrvatska	100	Zbrinjavanje posebnog otpada
HEP ESCO d.o.o.	Hrvatska	100	Financiranje projekata energetske učinkovitosti
Plomin Holding d.o.o.	Hrvatska	100	Razvoj infrastrukture okolnog područja Plomina
Teppo d.o.o.	Hrvatska	75	U postupku likvidacije
CS Buško Blato d.o.o.	BiH	100	Održavanje opreme hidroelektrana
HEP-Telecom d.o.o.	Hrvatska	100	U postupku likvidacije
HEP-Odmor i rekreacija d.o.o.	Hrvatska	100	Usluge odmora i rekreacije
HEP-NOC Velika	Hrvatska	100	Usluge smještaja i školovanja
HEP-Obnovljivi izvori energije d.o.o.	Hrvatska	100	Proizvodnja električne energije

Većina navedenih ovisnih društava osnovana je u okviru reorganizacije i restrukturiranja osnovne djelatnosti prema novim energetske zakonima koji su stupili na snagu 1. siječnja 2002. godine, kao što je navedeno u bilješki 1.

36. FINANCIJSKI INSTRUMENTI**Upravljanje rizikom kapitala**

Grupa upravlja kapitalom kako bi osigurala da će Grupa biti u mogućnosti nastaviti sa neograničenim vijekom poslovanja dok u isto vrijeme uvećava povrat vlasnicima kroz optimizaciju odnosa duga i kapitala.

Struktura kapitala Grupe se sastoji od duga, koji uključuje i kredite i izdane obveznice prikazane u bilješki 23 i 27, novca i novčanih ekvivalenata i kapitala koji se pripisuje vlasnicima, a koji se sastoji od temeljnog kapitala, zakonskih i ostalih pričuvu i zadržane dobiti.

Pokazatelj zaduženosti

Uprava prati strukturu izvora financiranja na polugodišnjoj osnovi. Kao dio ovog praćenja, Uprava uzima u obzir trošak financiranja i rizike povezane sa svakom od klasa izvora financiranja. Koeficijent zaduženosti na kraju godine može se prikazati kako slijedi:

	31. prosinca 2008.	31. prosinca 2007.
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Dug	6.360.696	5.643.264
Novac i novčani ekvivalenti	(194.213)	(166.512)
Neto dug	6.166.483	5.476.752
Kapital	18.130.245	18.013.113
Omjer neto duga i kapitala	34%	30%

Značajne računovodstvene politike

Detalji značajnih računovodstvenih politika i usvojenih metoda, uključujući i kriterije za priznavanje, na osnovi mjerenja i na osnovi toga koji su prihodi i troškovi priznati, u pogledu na svaku od klasa financijske imovine, financijskih obveza i vlasničkih instrumenata objavljeni su u bilješki 2 financijskih izvještaja.

Kategorije financijskih instrumenata

	2008. godina	2007. godina
	u tisućama kuna	u tisućama kuna
Financijska imovina		
Zajmovi i potraživanja (uključujući novac i novčane ekvivalente)	2.430.847	2.442.413
Ostala dugotrajna imovina	270.875	107.519
Financijske obveze		
Dugoročne obveze	5.301.352	4.803.876
Kratkoročne obveze	4.412.430	3.827.211

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

36. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Ciljevi upravljanja financijskim rizikom

Funkcija riznice u okviru HEP Grupe Društva pruža podršku poslovanju, koordinira pristup domaćem i međunarodnim tržištima novca i kapitala, nadgleda i upravlja financijskim rizikom koji se odnose na poslovanje Društava Grupe kroz interne izvještaje o riziku kojima se analizira izloženost po stupnju i utjecaju rizika. Ovi rizici uključuju tržišni rizik (uključujući rizik valute, rizik kamatne stope na fer vrijednost, i rizik cijene), kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik kamatne stope na novčani tijek.

Tržišni rizik

Aktivnosti Grupe su primarno izložene financijskom riziku promjene tečaja strane valute i kamatne stope (vidi dolje). Izloženost tržišnom riziku se dopunjava analizom osjetljivosti. Nije bilo promjena u izloženosti Grupe tržišnom riziku ili načinu na koji se upravlja i mjeri rizik.

Upravljanje valutnim rizikom

Grupa obavlja određene transakcije denominirane u stranim valutama, po osnovu kojih dolazi do izloženosti promjenama tečaja stranih valuta. Izloženošću tečaja valute se upravlja u okviru odobrenih parametara politika koji koriste terminske ugovore za strane valute.

Knjigovodstvena vrijednost novčanih sredstava i obveza Grupe denominiranih u stranoj valuti na dan izvještavanja je kako slijedi:

	Imovina		Obveze	
	31. prosinca 2008. (u tisućama)	31. prosinca 2007. (u tisućama)	31. prosinca 2008. (u tisućama)	31. prosinca 2007. (u tisućama)
Europska Unija (EUR)	7.055	7.222	602.510	541.277
USD		-	124.155	72.747
CHF			22.403	-

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

36. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Analiza osjetljivosti strane valute

Grupa je izložena valutnom riziku u slučaju promjene tečaja eura (EUR), američkog dolara (USD) te švicarskog franka (CHF). U slijedećoj tabeli je prikazana analiza efekata promjene tečaja HRK u iznosu na povećanje ili smanjenje vrijednosti HRK za 10% u odnosu na EUR, USD i CHF. 10% je stopa koja se koristi pri internom izvještavanju Uprave o riziku strane valute i predstavlja procjenu Uprave o razumno mogućim promjenama tečajeva stranih valuta. Analiza se vrši samo za potraživanja i obveze nominirane u stranoj valuti i predstavlja usklađenje njihove vrijednosti na kraju razdoblja za promjenu tečaja od 10%. Analiza osjetljivosti uključuje eksterne zajmove koji su denominirani u valuti različitoj od valute zajmodavca ili zajmoprimca. Pozitivan/negativan iznos niže ukazuje na povećanje dobiti ili drugog kapitala kada HRK u odnosu na relevantnu valutu jača za 10%. Za 10% slabljenja HRK u odnosu na relevantnu valutu, efekat bi bio isti, ali u negativnom iznosu.

	2008. godina u tisućama kuna	2007. godina u tisućama kuna
Efekti promjene tečaja EUR		
Dobit ili gubitak	436.137	391.202
Efekti promjene tečaja USD		
Dobit ili gubitak	64.008	36.267
Efekt promjene tečaja CHF		
Dobit ili gubitak	11.002	-

36. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Upravljanje kamatnim rizikom

Grupa je izložena kamatnom riziku jer zaključuje ugovore o kreditima i sa promjenjivim kamatnim stopama. Izloženost Grupe kamatnim stopama po osnovi financijske imovine i obveza je detaljno prikazana u Bilješci 36, pod podnaslovom *Upravljanje rizikom likvidnosti*. Ovim rizikom Grupa upravlja na način da održava primjeren omjer kredita s fiksnom i promjenjivom kamatnom stopom u svojem kreditnom portfelju te zaključivanjem ugovora o kamatnim swapovima.

Analiza osjetljivosti kamatne stope

Analiza efekata promjene kamatne stope urađena je za financijske instrumente za koje je Grupa izložena kamatnom riziku na datum bilance. Za promjenjive kamatne stope analiza je napravljena pod pretpostavkom da je nepodmireni iznos obveza na datum bilance bio nepodmiren čitavu godinu. Promjena stope od 50 baznih jedinica koristi se za potrebe internog izvještavanja Upravi o riziku kamatnih stopa i predstavlja procjenu Uprave razumno mogućih promjena kamatnih stopa.

U slučaju povećanja, odnosno smanjenja kamatnih stopa za 50 baznih jedinica, a da su sve ostale varijable ostale nepromijenjene:

- Dobit za godinu koja je završila 31. prosinca 2008. bi se smanjila/povećanja za iznos od 23.116 tisuća HRK (2007.; 19.628 tisuća HRK), po osnovu izloženosti kamatnom riziku. Ovo se uglavnom može pripisati izloženosti Grupe kamatnim stopama na zajmovima sa promjenjivim kamatnim stopama; 75% zaduženosti Grupe je po promjenjivoj kamatnoj stopi (2007.; 71%)
- i osjetljivost Grupe na kamatnu stopu se smanjila tijekom tekućeg razdoblja uglavnom zbog smanjenja udjela dužničkih instrumenata u varijabilnoj stopi.

Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik odnosi se na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obveze što će rezultirati financijskim gubitkom Grupe. Grupa je jedini proizvođač električne energije u Republici Hrvatskoj i kao takav, ima javnu obvezu pružati svoje usluge svim potrošačima, na svim lokacijama u zemlji, neovisno o kreditnom riziku vezanom za određene potrošače. Potraživanja od kupaca, neto, razdijeljena su na značajan broj klijenata, u različitim industrijama i geografskim područjima.

Grupa nema značajnu izloženost kreditnom riziku ni prema jednom kupcu ili društvu kupaca koji imaju slične osobine. Grupa definira kupce da imaju slične osobine ako su povezane osobe.

Kreditni rizik vezan uz potraživanja od kupaca odnosi se prvenstveno na potraživanja od gospodarskih subjekata, osobito od onih u teškoj financijskoj situaciji. Kreditni rizici vezani za potraživanja od kućanstava ograničeni su obzirom na mogućnost isključivanja iz opskrbe mreže.

Izuzimajući navedeno u dolje danoj tabeli, knjigovodstvena vrijednost financijske imovine prikazana u financijskim izvještajima, umanjena za gubitke po osnovi umanjenja vrijednosti, predstavlja maksimalnu izloženost Grupe kreditnom riziku bez uzimanja u obzir vrijednosti prikupljenih kolaterala.

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

38. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Upravljanje rizikom likvidnosti

Krajnja odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti leži na Upravi Društva, koja je izgradila odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti kojim će se upravljati kratkotrajnim, srednjoročnim i dugotrajnim potrebama za upravljanje likvidnošću Grupe. Grupa upravlja ovim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi, kreditima od strane banaka kao i ostalim izvorima financiranja, time što konstantno nadgleda prognozirane i stvarne novčane tijekove i uspoređuje profile dospjeća financijske imovine i obveza.

Tabele za kamatni rizik i rizik likvidnosti

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospjeća Grupe za nederivatnu financijsku imovinu. Tabela je napravljena na osnovi nediskontiranih novčanih tijekova financijske imovine uključujući i kamate na tu imovinu koje će biti zarađene osim na sredstvima koja Grupa očekuje da će se novčani tijek pojaviti u drugom razdoblju.

Dospjeće nederivatne financijske imovine

	Ponderirana prosječna kamatna stopa	Do 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
		u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
2008. godina							
Beskamatne		1.362.601	615.352	105.629	443.451	28.103	2.555.136
Kamatne –promjenjiva kamata	5,47%	39	80	337	427	418	1.301
Kamatne – fiksna kamata	4,00%	-	-	136	680	406	1.222
Ukupno		1.362.640	615.432	106.102	444.558	28.927	2.557.659
2007. godina							
Beskamatne		1.116.058	683.741	256.809	444.342	45.875	2.546.825
Kamatne –promjenjiva kamata	5,29%	60	141	451	1.020	-	1.672
Kamatne – fiksna kamata	4,01%	140	-	199	731	764	1.834
Ukupno		1.116.258	683.882	257.459	446.093	46.639	2.550.331

Slijedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospjeća Grupe za nederivatne financijske obveze. Tabela je napravljena na osnovi nediskontiranih novčanih tijekova financijskih obveza na osnovi najranijeg datuma na koji se od Grupe može tražiti da plati.

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

38. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Tabele za kamatni rizik i rizik likvidnosti (nastavak)

Dospijeće nederivativnih financijskih obveza

	Prosječna ponderirana efektivna kamatna stopa	Do 1 mj.	Od 1 do 3 mj.	Od 3 mj. do 1 g.	Od 1 do 5 g.	Preko 5 godina	Ukupno
	%	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
2008. godina							
Beskamatne		1.323.924	1.378.879	704.353	14.698	7.327	3.429.181
Kamatne – promjenjiva kamata	5,51%	144.065	482.707	1.123.143	2.831.554	595.700	5.177.169
Kamatne – fiksna kamata	5,34%	5.162	-	442.385	1.076.964	427.706	1.952.217
Ukupno		1.473.151	1.861.586	2.269.881	3.923.216	1.030.733	10.558.567
2007. godina							
Beskamatne	-	963.284	1.616.729	320.750	9.418	11.581	2.921.762
Kamatne – promjenjiva kamata	5,46%	223.130	399.808	1.048.753	2.199.651	710.561	4.581.903
Kamatne – fiksna kamata	5,37%	13.627	216	93.162	889.622	1.045.809	2.042.436
Ukupno		1.200.041	2.016.753	1.462.665	3.098.691	1.767.951	9.546.101

Grupa ima pristup izvorima financiranja. Ukupan neiskorišteni iznos je 444.106 tisuća kuna na datum bilance. Grupa očekuje da će podmiriti svoje ostale obveze iz operativnih novčanih tijekova i priliva od dospjele financijske imovine.

Dospijeće derivativnih financijskih obveza

Grupa ima zaključen ugovor o kamatnom swapu kojim se štiti izloženost Grupe temeljem obveza po promjenjivim kamatnim stopama. Prema ugovoru, šestomjesečna kamatna stopa koju plaća Grupa je fiksna i iznosi 5,39%, dok je swap kamatna stopa jednaka šestomjesečnom EURIBOR-u, odnosno na dan 31. prosinca 2008. godine iznosila je približno 4.9931 % (2007.: približno 4,709%), kao što je detaljnije objašnjeno u bilješci 25.

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2008. godine

38. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

	Prosječna ponderirana efektivna kamatna stopa	Do 1 mj.	Od 1 do 3 mj.	Od 3 mj. do 1 g.	Od 1 do 5 g.	Preko 5 godina	Ukupno
		u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna	u tisućama kuna
2008. godina							
Kamatne – promjenjiva kamata	4,9931%	-	5.205	4.580	13.703	-	23.488
Kamatne – fiksna kamata	5,39%	-	(5.619)	(4.943)	(14.793)	-	(25.355)
Ukupno		-	(414)	(363)	(1.090)	-	(1.867)
2007. godina							
Kamatne – promjenjiva kamata	4,709%	-	6.170	5.553	22.154	-	33.877
Kamatne – fiksna kamata	5,39%	-	(7.063)	(6.357)	(25.358)	-	(38.778)
Ukupno		-	(893)	(804)	(3.204)	-	(4.901)

Fer vrijednost financijskih instrumenata

Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza određuje se na slijedeći način:

Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza sa standardnim uvjetima i kojima se trguje na aktivnim likvidnim tržištima određuje se prema kotiranoj tržišnoj cijeni.

Fer vrijednost ostale financijske imovine i financijskih obveza se određuje sukladno generalno prihvaćenim modelima određivanja cijena na osnovu analize diskontiranog novčanog tijeka korištenjem cijena iz postojećih tržišnih transakcija.

Bilješke uz financijske izvještaje HEP Grupa (nastavak)

Za godinu završenu 31.prosinca 2008. godine

39. ODOBRENJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Financijske izvještaje usvojila je Uprava i odobrila njihovo izdavanje dana 8. svibnja 2009. godine.

Potpisao u ime Društva dana 8. svibnja 2009. godine:

Ivan Mravak

Darko Dvornik

Predsjednik Uprave

Član Uprave